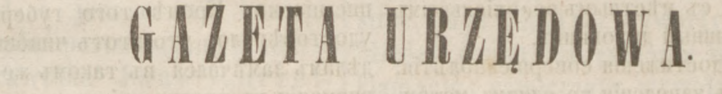
№ 6. ВТОРНИКЪ, 19 ЯНВАРЯ, 1860. WTOREK, 19 STYCZNIA.

СТО ПЕРВЫЙ ГОДЪ СУЩЕСТВОВАНІЯ. SETNY PIERWSZY ROK ISTNIENIA.

ВИЛЕНСКІЙ ВѢСТНИКЪ KURYER WILEŃSKI

ОФФИЦІАЛЬНАЯ ГАЗЕТА.

GAZETA URZĘDOWA.

„ВИЛЕНСКІЙ ВѢСТНИКЪ“ выходитъ по ВТОРНИКАМЪ и ПЯТНИЦАМЪ. Условія подписки: Цѣна за годъ 10 р., съ пересылкою 12 р.; за полъ года 5 р., съ пересылкою 6 р.; за четверть года 2 р. 50 к., съ пересылкою 3 р.; за 1 мѣсяцъ 84 к.— За объявленія платится за строку 17 к. сер.

Кантора редакціи въ Вильнѣ, на Дворцовой улицѣ, въ Гимназіальномъ домѣ.

,,KURYER WILENSKI'' wychodzi co WTOREK i PIĄTEK. Cena roczna r. sr. 10, z przesyłką 12 rub.; półroczna 5 rub., z przesyłką 6; kwartalna 2 r. 50 k., z przesyłką 3 r.; miesięczna 84 kop.— Za ogłoszenia płaci się za każdy wiersz po kop. sr. 17.

Bióro redakcyi w Wilnie, przy ulicy Biskupiéj (Dworcowéj), w murach po-uniwersyteckich.

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Ст.-Петербургъ, 9 января.

Государь Императоръ, въ 27-й день октября 1859 года, Высочайше соизволилъ утвердить, согласно положенію комитета гг. министровъ, нижеслѣдующій уставъ убѣжища для бѣдныхъ римско-католилескаго исповѣданія въ С.-Петербургѣ, состоящій изъ 12 §§, а именно:

§ 1. Заведеніе сіе, учрежденное княгинею Гагариною, состоитъ изъ двухъ отдѣленій: одно имѣетъ цѣлію призрѣніе неимущихъ престарѣлыхъ женщинъ римско-католическаго исповѣданія, а другое—воспитаніе, принадлежащихъ къ тому же исповѣданію, безпріютныхъ дѣвочекъ.

§ 2. Средства заведенія состоятъ изъ добровольныхъ приношеній учредительницы и постороннихъ лицъ. Изъ числа послѣднихъ тѣмъ, кои пожертвовали въ его пользу не менѣе 200 руб. сер., присвоивается званіе благотворителей и благотворительницъ католическаго убѣжища; при чемъ они пріобрѣтаютъ право на помѣщеніе въ оное извѣстнаго числа призрѣваемыхъ римско-католическаго исповѣданія, по собственному выбору, а именно: внесшіе отъ 200 до 500 руб., могутъ помѣстить единовременно одну сироту до окончанія воспитанія, или одну престарѣлую женщину до ея смерти; пожертвовавшіе отъ 500 до 1,000 руб., получаютъ право на призрѣніе той или другой постоянно; принесшіе въ даръ отъ 1000 до 1200 р., могутъ постоянно держать въ заведеніи по одной дѣвочкѣ и по одной престарѣлой женщинѣ и т. д., опредѣляя права ихъ въ семъ отношеніи смотря по суммѣ пожертвованія.

§ 3. Заведеніе помѣщается въ собственномъ домѣ, который освобождается отъ всѣхъ городскихъ повинностей, кромѣ исполненія общихъ полицейскихъ обязанностей. Сей домъ не можетъ ни быть проданъ, ни получить другаго назначенія, а остается вѣчнымъ достояніемъ бѣдныхъ римско-католическаго исповѣданія. Въ случаѣ, если бы заведеніе, по какимъ либо причинамъ, упразднилось, то по исполненіи обязательствъ, на заведеніи лежащихъ, означенный домъ, вмѣстѣ съ суммами и всѣмъ имуществомъ, поступаетъ въ вѣдомство римско-католическаго эпархіальнаго начальства, которое должно озаботиться о возобновленіи убѣжища, обращая до того времени получаемые доходы въ пользу нищихъ помянутаго исповѣданія.

§ 4. Убѣжище, принадлежа къ числу заведеній, состоящихъ въ вѣдомствѣ министерства внутреннихъ дѣлъ (Св. Зак. изд. 1857 г. Т. XIII Уст. Общ. Пр. ст. 1520—1524), управляется комитетомъ, который составляется, на первый разъ: изъ учредительницы княгини Гагариной, какъ предсѣдательницы; баронессы Мейендорфъ, какъ вице-предсѣдательницы, и изъ 4-хъ дамъ, избираемыхъ предсѣдательницею и вице-предсѣдательницею. Впослѣдствіи, по мѣрѣ выбытія означенныхъ лицъ, составъ комитета пополняется другими дамами, по выбору остающихся членовъ онаго.

§ 5. Предсѣдательница завѣдываетъ убѣжищемъ, приглашая прочихъ членовъ къ совѣщанію въ случаяхъ особенной важности, по своему усмотрѣнію.

§ 6. Всѣ члены комитета, а равно благотворители и благотворительницы, имѣютъ право осматривать во всякое время заведеніе, повѣрять еже-

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

St.-Petersburg, 9 stycznia.

Jego Cesarska Mość, d. 27 Października 1859 roku, Najwyżéj zatwierdzić raczył, stosownie do postanowienia komitetu pp. ministrów, ustawę domu przytułku dla ubogich Rzymsko-Katolickiego wyznania w St. Petersburgu, składającą się z 12 następujących §§, a mianowicie:

§ 1. Dom przytułku dla ubogich Rzymsko-Katolickiego wyznania w St. Petersburgu, założony przez księżnę Gagarynowę, składa się z dwóch wydziałów: celem wydziału pierwszego jest danie opieki i przytułku kobiétom podeszłego wieku wyznania Rzymsko-Katolickiego, drugiego zaś—wychowanie zostających bez przytułku dziewcząt do tegoż wyznania należących.

§ 2. Środki tego zakładu stanowią ofiary dobrowolne założycielki i osób postronnych. Tym z liczby ostatnich, które ofiarowały na rzecz zakładu najmniéj 200 rub. sr., nadaje się nazwa opiekunów i opiekunek Katolickiego Domu Przytułku; nadto nabywają prawo do umieszczenia w nim pewnéj liczby ubogich wyznania Rzymsko-Katolickiego z własnego wyboru, a mianowicie: ci którzy ofiarują 200 do 500 rub., mogą jednorazowie umieścić jedną sierotę do ukończenia wychowania, lub jedną kobiétę podeszłego wieku na dożywocie; ci którzy ofiarują od 500 do 1,000 rub., mają prawo do ciągłego utrzymywania jednéj lub drugiéj; ci zaś z dobroczyńców, którzy ofiarują od 1,000 do 1,200 rub., mogą stale utrzymywać w zakładzie po jednéj dziewczynce i po jednéj staruszce i t. d., oznaczając ich prawo w tym względzie w miarę wysokości summy ofiarowanéj.

§ 3. Zakład znajduje się we własnym domu, który żadnych nieponosząc ciężarów miejskich, jedynie ogólnym przepisom policyjnym ulega. Dom ten nie może być ani przedany, ani na inny cel użyty, pozostając wieczystą własnością ubogich Rzymsko-Katolickiego wyznania. W razie, gdyby dla przyczyn nieprzewidzianych zakład miał być zamknięty, tedy po wypełnieniu przyjętych na się przez zakład zobowiązań, dom ten, wraz z kapitałami i całą własnością przechodzi w zawiadywanie Rzymsko-Katolickiéj Zwierzchności diecezalnéj, która troszcząc się o rychłe znowu przywrócenie przytułku, otrzymywane dochody na wsparcie ubogich rzeczonego wyznania tymczasem używać może.

§ 4. Dom przytułku, należąc do liczby zakładów w wiedzy ministerstwa spraw wewnętrznych zostających, (Zb. Pr. wyd. 1857 r. T. XIII Ust.Op. Pow. art. 1,520—1,524), zostaje pod zarządem komitetu, który się składa tą razą: z założycielki księżnéj Gagarynowéj, jako prezydentki, baronowéj Mejendorfowéj, jako wice-prezydentki, oraz z 4-ch dam wybieranych przez prezydentkę i wice-prezydentkę. Następnie, w miarę wybycia osób pomienionych, skład komitetu mają uzupełniać inne damy, przez pozostałych jego członków wybierane.

§ 5. Domem Przytułku zawiaduje prezydentka, wzywając dalszych członków na poradę w zdarzeniach szczególnéj ważności stosownie do swéj uwagi.

§ 6. Wszyscy członkowie komitetu, równie też opiekunowie i opiekunki mają prawo w każdym czasie obejrzeć zakład, przezierać coroczne sprawozdania i przekładać swoje uwagi i projekta prezy-

ВИЛЬНО.

Мы уже упомянули, что въ годовомъ засѣданіи Виленской археологической коммиссіи 11 января, дѣй. чл. гр. Константинъ Тышкевичъ представилъ обществу карту рѣки Виліи отъ ея источника до первой торговой пристани въ Костыкахъ. Гр. Тышкевичъ, два года тому назадъ, совершилъ ученое путешествіе по всему теченію рѣки Виліи и настоящая карта есть результатомъ этого путешествія. Она составлена съ удивительною отчетливостію подъ наблюденіемъ самаго графа, молодымъ талантливымъ землемѣромъ г. Ю. Шантыремъ, по масштабу во 100 сажень, въ англ. дюймѣ, и занимаетъ всѣ вообще поселенія по обѣимъ сторонамъ Виліи, на протяженіи полуверсты. Карта эта украшена семью рисунками, изображающими: у самаго источника, дѣвицу В у л ь я н н у, оплакивающую кончину возлюбленнаго, изъ слезъ которой, по народному преданію, образовалась рѣка, получившая отъ ея имени свое названіе. Прекрасный этотъ рисунокъ исполненъ по эскизу г. Антона Залескаго, Брониславомъ Залескимъ. Прочіе рисунки изображаютъ разные историческіе факты, связанные съ мѣстностію, мастерски исполненные извѣстнымъ художникомъ Артюромъ Бартельсомъ.

Кромѣ этой карты, гр. Тышкевичъ представилъ атласъ 12 пороговъ на р. Виліи, отлично нарисованный тѣмъ же Шантыремъ и первую часть описанія своего путешествія по Виліи, (занимающаго 742 листа). Къ этому описанію приложены 62 рисунка изображающіе разные виды береговъ Виліи. Желательно, чтобы этотъ замѣчательный трудъ какъ можно скорѣе явился въ печати. Читатели найдутъ здѣсь много любопытныхъ изслѣдованій по части исторіи, археологіи и этнографіи.

СТАТИСТИЧЕСКІЙ ОЧЕРКЪ

ГОРОДА ВИЛЬНО.

4. УЛИЦЫ. ПЛОЩАДИ. МОСТОВАЯ. ДОМА. САДЫ. ОГОРОДЫ. ОСВѢЩЕНІЕ ГОРОДА.

(Продолженіе).

Улицы. Большая часть Виленскихъ улицъ со временъ Сигизмунда Августа весьма измѣнили свои направленія. Много изъ нихъ совсѣмъ исчезло и извѣстны только по преданію, другія, совершенно измѣнившись въ направленіи, сохранили однѣ названія прежнихъ мѣстъ.

Тамъ гдѣ были кладбища, теперь красивые садики; гдѣ были пепелища, или развалины древнихъ храмовъ, теперь трактиры и ресторація. Величественный храмъ Пресвятыя Богородицы съ великолѣпнымъ жилищемъ митрополита, гдѣ рѣшалась участь всего православія и Западныя Руси, превратились, сначала храмъ въ анатомическій театръ, дворецъ въ клинику звѣрей и животныхъ, потомъ въ казармы, а нынѣ въ цейхгаусъ. Гдѣ было жилище Креве-Кревейте, велико княжескій дворецъ, костелъ Маріи Магдалины, башня узниковъ, теперь, пространная площадь и бульвары. Славный храмъ Пятіонки стоитъ въ развалинахъ. Все измѣнилось, начиная отъ наружности до чувствъ и мыслей обитателей Вильна. Въ нынѣшнемъ Вильнѣ нельзя даже узнать, какимъ оно было во второй половинѣ XVIII вѣка. Многое измѣнилось къ лучшему, но не къ лучшему для историческихъ воспоминаній, для памятниковъ древностей, изъѣденныхъ временемъ, изглаженныхъ рукою человѣка, истребленныхъ пожаромъ. Однѣ только узенькія, кривыя улицы въ жидовскомъ кварталѣ, съ высокими старинными домами, дворами, соединяющими одну улицу съ другою, съ подземными ходами, таинственными склепами и среди всего этаго, на небольшой площадкѣ, съ древнѣйшимъ храмомъ св. Николая, съ почернѣвшими древними стѣнами Францисканскаго монастыря и одною изъ древнѣйшихъ башень, — могутъ дать хотя нѣкоторое понятіе о древнемъ Вильнѣ.

Въ актахъ Виленскаго капитула упоминаются слѣдующія улицы, нынѣ не существующія: Гацушинская, Святой Тройцы, Кѣвловичевская, Пречистинская, Смилинская, Покровская, Лоточекъ (не нынѣшній, но находившійся возлѣ костела Бонифратеровъ), Телячья, Яновая, Быстрыцкая, Сабачья и нѣкоторыя другія; гдѣ же именно онѣ находились, опредѣлить трудно. Еще въ 1536 году издано постановленіе, чтобы новые дома строились по прямой линіи; но старые дома оставались за линіею, къ томуже и самое постановленіе не всегда исполнялось съ точностію, отъ этого Виленскія улицы такъ кривы и извилисты. Извѣстно, какъ въ тогдашнее время мало обращали вниманія на чистоту и опрятность улицъ. Въ XVII ст. магистратъ исходатайствовалъ постановленіе, коимъ каждому владѣльцу дома предписывалось вывести 10 возовъ сору. Въ XVII столѣтіи лучшими и красивѣйшими улицами почитались Замковая, Трокская, Св. Янская, Виленская, Нѣмецкая, Стекляная, Острая, Конская, Субочъ и Спаская. Болѣе всѣхъ была оживлена Замковая; Св. Янская отличалась особеннымъ характеромъ, — здѣсь толпы студентовъ, Іезуиты, здѣсь же богатые магазины съ французскими товарами. Ратуша была центромъ промышленности; ее окружали всякаго рода торгаши, множество лавочекъ, ларовъ, возовъ съ товарами и продуктами. За ратушею гостинный дворъ, движеніе купцевъ, мѣстныхъ и пріѣзжихъ, здѣсь Русскіе, Татары, Армяне, въ своихъ національныхъ костюмахъ — мѣняли, продавали, покупали. Евреи, согласно повелѣнію Владислава IV, жили только въ Нѣмецкой, Ятковой, Жидовской и Жмудской улицахъ. Епископская улица, Замковая, Св. Янская, Спасская и Сенаторская украшались палатами Литовскихъ вельможъ. Субочъ заселена была богатыми купцами, а Зарѣчье православными священниками, причтами и ремесленниками.

годные отчеты и сообщать свои замѣчанія и предположенія предсѣдательницѣ, которая предлагаетъ ихъ, въ случаѣ надобности, на обсужденіе комитета.

§ 7. Предсѣдательница и комитетъ наблюдаютъ, чтобы комплектъ заведенія отнюдь не превышалъ его денежныхъ средствъ; чтобы назначаемыя, для обученія дѣвочекъ, наставницы или наставники имѣли узаконенныя на право преподаванія свидѣтельства, исключая надзирательницъ, которыя обязаны обучать рукодѣлью, и чтобы вообще по управленію не было допускаемо никакихъ отступленій отъ существующихъ общихъ постановленій. Независимо отъ сего, собственно учебная часть убѣжища подчиняется, на общемъ основаніи, завѣдыванію начальства С. Петербургскаго учебнаго округа. Для непосредственнаго управленія заведеніемъ, предсѣдательница назначаетъ начальницу убѣжища, которая, вмѣстѣ съ тѣмъ, исправляетъ должность секретаря комитета и хранитъ архивъ.

§ 8. Заведеніе пользуется дарованнымъ ему, по Высочайшему повелѣнію 4 Іюля 1858 г., правомъ имѣть собственную каплицу въ одной изъ его комнатъ; для отправленія же въ оной богослуженія и вообще духовныхъ требъ, равно какъ и для преподаванія Закона Божія, назначается, по соглашенію предсѣдательницы съ мѣстнымъ эпархіальнымъ начальствомъ, постоянный духовникъ.

§ 9. Дѣвочки, до достиженія совершеннолѣтія, могутъ оставаться въ заведеніи по однимъ метрическимъ свидѣтельствамъ, а прочимъ лицамъ, вмѣсто паспортовъ, выдаются ежегодно безплатныя свидѣтельства изъ канцеляріи С.-Петербургскаго военнаго генералъ-губернатора.

§ 10. Комитету заведенія предоставляется, въ случаѣ надобности, пріобрѣсти или нанять, на свой счетъ, особый домъ съ принадлежностями и внѣ С.-Петербурга, для помѣщенія тѣхъ изъ призрѣваемыхъ въономъ больныхъ женщинъ и слабыхъ дѣвочекъ, для коихъ окажется необходимою перемѣна климата.

§ 11. Всѣ дѣла по управленію заведеніемъ производятся на простой бумагѣ.

§ 12. По истеченіи каждаго года, комитетъ, чрезъ посредство мѣстнаго губернскаго начальства, доставляетъ въ министерство внутреннихъ дѣлъ, для свѣдѣнія, краткій отчетъ о своихъ дѣйствіяхъ, на основаніи 1521 и 1522 ст. Уст. Общ. Пр. XIII Т. Св. Зак. изд. 1857 г.

Подп: Министръ внутреннихъ дѣлъ *С. Ланской.*

ВИЛЬНО.

Помѣщикъ Ковенской губерніи Вимборъ, жаловался господину Виленскому военному, Гродненскому и Ковенскому генералъ-губернатору на бездѣйствіе мѣстной земской полиціи по дѣлу о расхищеніи ворами его имущества.

По истребованнымъ свѣдѣніямъ оказалось, что становый приставъ Вашкевичъ, въ производствѣ котораго находилось слѣдствіе объ этомъ воровствѣ, оставилъ это дѣло почти безъ всякаго движенія болѣе полутора года, не взирая на подтвержденія о скорѣйшемъ окончаніи слѣдствія и даже не доставилъ объясненія о причинѣ медленности, хотя ему нѣсколько разъ было о томъ предписываемо. Кромѣ того губернское начальство удостовѣрило, что этотъ чиновникъ и по другимъ дѣламъ замѣчался въ такомъ же бездѣйствіи и невниманіи къ предписаніямъ начальства.

Его Высокопревосходительство найдя, что сказанный чиновникъ, какъ совершенно нерадивый и нисколько не заботящійся объ исполненіи своихъ обязанностей и о долгѣ службы не можетъ быть терпимъ на оной, распорядился объ увольненіи его отъ должности.

—

Г. Виленскій гражданскій губернаторъ, дѣй. ст. сов. М. Н. *Похвисневъ*, уѣхалъ въ губернію.

dentce, która składa je, w razie potrzeby, na rozpatrzenie komitetu.

§ 7. Prezydentka i komitet przestrzegają, ażeby komplet zakładu nie przewyższał jego zasobów pieniężnych; aby naznaczani do uczenia dziewcząt nauczycielki lub nauczyciele mieli przepisane prawem świadectwa, upoważniające do wykładania nauk, prócz dozorczyń obowiązanych do uczenia robót ręcznych, i żeby w ogólności w zarządzie nie mogły się dziać uchybienia przeciwko ogólnym przepisom prawa istniejącego. Nadto jeszcze, właściwie część naukowa Domu Przytułku, zostaje, na ogólnéj zasadzie, pod zawiadywaniem źwierzchności St. Petersburgskiego Okręgu Naukowego. Dla bezpośredniego zarządu zakładem, prezydentka naznacza dozorczynię Domu Przytułku, która razem spełnia też obowiązek sekretarza komitetu i archiwum zawiaduje.

§ 8. Zakład, na mocy Najwyższego rozkazu pod dniem 4-m lipca 1858 roku, ma dane sobie prawo mieć własną kaplicę w jednym z jego pokojów; dla odprawowania zaś w niéj nabożeństwa i w ogólności dla pełnienia obrządków religijnych, jako też dla wykładania nauki religji, za porozumieniem się prezydentki z miejscowąZwierzchnością diecezalną, stały kapelan ma być naznaczony.

§ 9. Dziewczęta do dójścia pełnoletności, mogą zostawać w zakładzie na mocy samych tylko metryk, innym zaś osobom zamiast pasportów mają być wydane corok bezpłatne poświadczenia z kancellarji St. Petersburgskiego jenerał-gubernatora wojennego.

§ 10. Komitetowi zakładu zostawuje się do woli, w razie potrzeby nabyć lub nająć własnym kosztem, osobny też dom z potrzebnemi wygodami za obrębem St. Petersburga, a to w celu umieszczenia zostających w jego opiece tak kobiét chorych jako też dziewcząt słabego zdrowia, dla których zmiana klimatu okaże się rzeczą konieczną.

§ 11. Wszystkie sprawy zarządu tego zakładu tyczące się, mają się odbywać na papierze zwyczajnym.

§ 12. Komitet po upływie każdego roku przesyła za pośrednictwem miejscowéj zwierzchności gubernialnéj, do ministerstwa spraw wewnętrznych, dla wiadomości, krótkie sprawozdanie ze swych czynności, stosownie do brzmienia 1,521 i 1,522 art. Ust. Op. Pow. T. XIII Zb. Praw wyd. 1857 roku.

Podpisał: Minister spraw wewnętrzuych *S. Łanskoj.*

WILNO.

Obywatel gubernji kowieńskiéj JP. Wimbor, żalił się JW. Wileńskiemu wojennemu, grodzieńskiemu i kowieńskiemu jenerał-gubernatora, na nieczynność miejscowéj policji ziemskiéj, w sprawie kradzieży, która miała miejsce w jego majętności.

Z zasiągniętych wiadomości okazało się, że assesor Waszkiewicz, prowadzący śledztwo o wyż wymienionéj kradzieży, więcéj niż przez półtora roku zaniechał dośledzenia téj sprawy, bez względu na kilkakrotne przynaglanie ze strony zwierzchności, któréj nie złożył nawet tłumaczenia powodów opieszałości takowéj. Nadto władze gubernialne zaświadczyły, iż urzędnik ten pokilkakroć był już notowanym za opieszałość w wykonywaniu rozkazów władzy.

JW. jenerał-gubernator, znajdując, iż urzędnik wyżéj wymieniony, jako opieszały i wcale niedbający o wypełnienie tego co mu jego powinność i obowiązek służby nakazuje, nie może dłużéj pozostawać w urzędowaniu, zalecił uwolnić go ze służby.

—

JW. gubernator cywilny wileń,, rzeczyw. radz. st. M. *Pochwiśniew*, wyjechał do guber. wileń.

Нынѣ въ Вильнѣ 1 проспектъ, 41 улица и 42 переулка.

Проспектъ Георгіевскій начинается отъ каѳедральной площади мимо экзерциргауза, по прямому направленію на Лукишки; открытъ въ 1852 году.

Въ 1-й части:

Улицы.

1. Лукишская, на предмѣстьиЛукишкахъ. 2. Портовая, отъ слова портъ, т. е. пристань. Вѣроятно такъ названа отъ того, что этою улицею ввозились въ городъ товары и разные продукты, сплавленные рѣкою. 3. Трокская, ведетъ въ г. Троки. 4. Погулянская, на предмѣстьи Погулянкѣ. 5. Ятковая, такъ называлась еще въ XVI ст., вѣроятно, отъ того, что въ этой улицѣ ятки, т. е. мясные ряды. 6. Жмудская, здѣсь останавливались пріѣзжающіе изъ Жмуди, или Самогитіи, нынѣшней Ковенской губерніи. 7. Рудникская, вела въ Рудники, деревню въ 28 верстахъ отъ Вильна, гдѣ Казимиромъ Ягеллономъ, около 1470 г., основанъ былъ дворецъ и куда в. князья часто пріѣзжали для охоты. 8. Коннаго-рынка, названіе еще съ XVII вѣка отъ площади, гдѣ торговали лошадьми. 9. Св. Стефана, отъ костела во имя Св. Стефана. 10. Нѣмецкая, (лѣвая сторона), здѣсь преимущественно селились нѣмецкіе ремесленники, выписываемые въ Вильно. 11. Виленская, часть лѣвой стороны, отъ Трокской улицы, до Гоштовскаго переулка. 12. Остробрамская, (тоже лѣвая сторона) прежде называлась Мѣдникскою, или Острымъ Концемъ. Нынѣ называется отъ часовни, устроенной на воротахъ, сохранившихъ древнее названіе Острыхъ, гдѣ находится чудотворная икона Пресвятыя Богородицы.

Переулки.

1. Гоштовскій, отъ фамиліи Гоштовта. 2. Абрамовичевскій, отъ Абрамовича. 3. Госпитальный, отъ госпиталя. 4. Францисканскій, отъ монастыря Францискановъ. 5. Николаевскій, отъ костела во имя Св. Николая. 6. Полицейскій и 7. Старый Полицейскій, гдѣ прежде помѣщалась Полиція. 8. Квашенный. 9. Погулянскій. 10. Площадка, ведетъ съ коннаго рынка къ остробрамской заставѣ. 11. Струмиловскій, ведущій въ садъ Струмиллы. 12. Вингерскій, возлѣ источника Вингры. 13. Новогородскій, недавно образовавшійся, начинается отъ Вингерскаго переулка, на Рудникскомъ предмѣстьи.

Во 2-й части.

Улицы.

13. Преображенская, и 14. Семеновская, двѣ новыя улицы, открытыя въ 1849 году, названы такъ по случаю вступленія въ городъ, въ дни открытія улицъ: Преображенскаго и Семеновскаго полковъ лейбъ-гвардіи.

Виленская, правая сторона, а отъ Гоштовскаго переулка обѣ стороны.

Нѣмецкая, правая сторона.

15. Доминиканская. въ XVI ст. называлась Св. Духовская, при б. монастырѣ монаховъ Доминикановъ. 16. Шклянна, (стеклянная), здѣсь Еврейскія лавки. 17. Ратушная, съ правой стороны площади, возлѣ Ратуши. 18. Ятковая, часть этой улицы въ 1-й части, а остальная во 2-й, раздѣляется Нѣмецкою улицею. 19. Жидовская, заселенная исключительно Евреями. 20. Св. Янская, названіе еще XV ст. отъ костела Св. Іоанна. 21. Замковая, ведущая къ каѳедральному римско-католическому собору, называется отъ б. замка т. е., в. княжескаго дворца. 22. Дворцовая, въ XIV ст. епископская, а еще прежде Св. Креста. 23. Гарбарская. 24. Татарская, въ XIV и XV ст. заселена была Татарами. 25. Св. Георгіевская, отъ костела Св. Георгія. 26. Мостовая, прежде Свинская, а еще прежде Сенаторская. 27. Антокольская, на предмѣсти Антоколь. 28. Св. Іакова, на предмѣсти Лукишкахъ, отъ Св. Іакова. 29. Лукишская. 30. Вилкомирская, ведущая въ Вилкомиръ. 31. Кальварійская, на предмѣсти Снипишкахъ, ведущая въ загородный б. монастырь —Кальварію.

Переулки.

14. Игнатьевскій, возлѣ Игнатьевскихъ казармъ. 15. Доминиканскій. 16. Дворцовый. 17. Скоповка, получила названіе отъ Станислава Скопа въ XVI ст. 18. Богуславскій, отъ Богуслава. 19. Св. Іакова. 20. Позавальный, за валомъ, т. е. бывшій за городскою стѣною. 21. Доброчинности, т. е. человѣколюбиваго общества. 22. Сломянскій, вблизи кальварійской дороги. Вѣроятно отъ слова солома. 23. Солтанишскій, на Снипишкахъ. Названъ, вѣроятно отъ какого нибудь Солтана.

(Продолженіе впредь).

ПУТЕШЕСТВІЕ ПО ЗАМКОВОЙ УЛИЦѢ ВЪ ВИЛЬНѢ.

(Статья Павла Кукольника).

(Продолженіе).

За то отдѣльныя литературныя произведенія являются у насъ въ изобиліи и многія изъ нихъ имѣютъ неотъемлемое достоинство, въ особенности по части поэзіи. —Говоря о епископскомъ домѣ нельзя не упомянуть о нынѣшнемъ достойномъ пастырѣ, преосвященномъ епископѣ Адамѣ Станиславѣ Красинскомъ, съ юныхъ лѣтъ посвятившемъ себя ученымъ богословскимъ и литературнымъ трудамъ и снискавшимъ извѣстность въ Польской литературѣ. Его переводъ Пѣсни о полку Игоря, на Польскій языкъ, съ учеными объясненіями, во многомъ бросившими новый свѣтъ на исторію Литвы и Руси, знатоки признаютъ лучшимъ изъ всѣхъ переводовъ на Русскомъ и Польскомъ языкахъ. —Въ этомъ же домѣ живетъ несторъ отечественной поэзіи Антонъ Эдуардъ Одынецъ. Еще въ 1826 году читаны были съ восхищеніемъ изданныя въ Вильнѣ прекрасныя его баллады и другія мелкія стихотворенія, между которыми красовался такъ удачно исполненный переводъ Свѣтланы Жуковскаго. —Можно судить сколько превосходныхъ твореній вышло съ тѣхъ поръ изъ подъ пера поэта —философа и вмѣстѣ съ тѣмъ поэта —Христіанина. Религіозное направленіе проявляющееся во всѣхъ его произведеніяхъ, развилось въ немъ со всею силою въ его драмматическомъ твореніи Фелицита (Карѳагенскіе мученики), въ которомъ, какъ выразился одинъ современный литераторъ, не предметъ принесенъ на жертву поэзіи, на поэзія предмету. —Но самымъ лучшимъ его произведеніемъ есть послѣдняя его драмма Варвара Радзивиллъ, въ которой, кромѣ неподдѣльныхъ красотъ поэзіи, авторъ удивляетъ читателя обширностію историческихъ свѣдѣній, основательнымъ знаніемъ духа времени, нравовъ, обычаевъ, преимущества и недостатковъ управленія, наконецъ съ одной стороны праводушія, благороднаго характера, и вѣрноподданнической преданности, а съ другой неправильныхъ и вредныхъ для государства притязаній, происковъ, и причудъ сановниковъ, обоихъ соединенныхъ государствъ.

Въ числѣ поэтовъ второе мѣсто занимаетъ любимецъ здѣшней публики Владиславъ Сырокомля (Лудовикъ Кондратовичъ), котораго сочиненія, кромѣ существенныхъ достоинствъ и красотъ, отличаются необыкновенною легкостію и пріятностію въ чтеніи. Его Демборогъ, Исповѣдь Корсака, Маргеръ, и множество другихъ, перейдутъ въ отдаленнѣйшія времена и будутъ читаны позднѣйшимъ потомствомъ, какъ будто только что вышедшія въ свѣтъ произведенія. —Драматическія его сочиненія: Касперъ-Карлинскій, княжна Софія Слуцкая, Хатка въ лѣсу, и другія, имѣли большой успѣхъ на нашей сценѣ. —Онъ началъ также составлять исторію Польской литературы, которой до сихъ поръ только два первые тома вышли изъ печати.

Современный Кондратовичу поэтъ у насъ теперь Викентій Коротынскій, талантъ самородный, проложившій самъ себѣ дорогу на парнасъ, и подымающійся на него съ необыкновенною смѣлостью и ловкостью. —Между многочисленными его стихотвореніями, дарованія его знаменуются съ особенною силою въ трогательной но вмѣстѣ раздирающей душу повѣсти его Томилло.

Говоря о современныхъ литераторахъ нельзя не вспомнить о Игнатіѣ Ходзькѣ, котораго прекрасныя Картины Литвы давно извѣстны читающей публикѣ. Также нельзя пропустить безъ вниманія, что щедрый Аполлонъ, изливая вдохновенія на своихъ любимцевъ, даровалъ нашему времени и даму —поэта. —Это княгиня Габріеля Пузина, урожденная графиня Гинтеръ, которой первыя уже стихотворенія w Imię Boże и Daléj w świat засвидѣтельствовали о неподдѣльномъ талантѣ и обѣщали публикѣ новаго поэта. —Ожиданія исполнились. —Княгиня Пузина издала недавно собраніе новыхъ своихъ стихотвореній, исполненныхъ чувства и поэзіи, и нѣсколько прекрасныхъ комедій, которыя представляются на нашей сценѣ съ большимъ успѣхомъ.

Но говоря о дамѣ —поэтѣ, не можемъ невспомнить безъ искренняго удивленія и вмѣстѣ съ тѣмъ безъ глубокой горести объ истинномъ феноменѣ на нашемъ литературномъ поприщѣ, появившемся на короткое время, какъ бы только затѣмъ, чтобы показать изумленному свѣту, что значитъ истинное вдохновеніе, даръ самаго Бога, даже безъ содѣйствія правильнаго образованія. Съ благоговѣніемъ произношу имя 20-ти лѣтней писательницы дѣвицы Каролины Пронѣвской, которая хотя родилась на Жмуди, но по безпрерывнымъ сношеніямъ съ Вильной, и мѣсту изданія ея стихотвореній, неоспоримо принадлежитъ къ кругу нашихъ литераторовъ. По собственному ея признанію, она начала учиться правиламъ словесности уже послѣ изданія нѣсколькихъ ея стихотвореній, въ которыхъ явственно знаменовалась сила генія, зрѣлаго и опытнаго писателя. —Таковы напечатанные въ Виленской текѣ Trzy promienie ducha, и трогательное и утѣшительное посланіе къ крестьянину. Оба эти сочиненія исполнены глубокихъ истинъ, прекраснѣйшихъ оборотовъ, а изложеніе предмета такъ естественно, такъ граціозно, что сдѣлало бы честь посѣдѣвшему въ лаврахъ поэту. Душа ея проникнутая любовію къ Богу черпала премудрость въ этомъ безпредѣльномъ океанѣ и духъ Превѣчнаго умудряющій младенцевъ явилъ въ ней изумленному свѣту чудеса благодатныхъ своихъ дѣйствій, но явилъ на короткое время, какъ бы затѣмъ, чтобы пристыдить многолѣтнихъ тружениковъ науки, и показать имъ, что въ Немъ одномъ только ноходится источникъ истинно великаго и прекраснаго. На 23 году Пронѣвская разсталась съ міромъ, который своими вдохновенными твореніями, старалась насильно поднять къ небесамъ. При всей своей кротости и скромности, она понимала какъ высоко цѣнилъ ее образованный свѣтъ, предвидѣла какой блестящій успѣхъ и какая заслуженная слава ожидали ее въ будущемъ; но предчувствуя приближеніе роковой минуты, встрѣтила ее съ Христіанскою покорностію и передала Превѣчному отцу вмѣстѣ съ душой своей и прекрасный даръ Его столь чистымъ, какимъ она приняла изъ пресвятыхъ рукъ Его.

Впрочемъ не мое дѣло распространяться объ этомъ прэдметѣ. Я не пишу статьи о современномъ состояніи литературы, а только мимоходомъ вспоминаю о нѣкоторыхъ лицахъ, пріобрѣвшихъ извѣстность по этой части. Во всякомъ случаѣ считаю долгомъ упомянуть о современныхъ здѣшнихъ полезныхъ дѣятеляхъ на поприщѣ наукъ и литературы. Имена гр. Е. П. Тышкевича, Ѳ. Е. Нарбутта, Н. И. Малиновскаго, М. Балинскаго, гр. К. П. Тышкевича, проф. Адамовича, прелата Гербурта, А. Здановича, А. Іохера, А. Тышинскаго, давно снискали громкую извѣстность и признательность соотечественниковъ. Здѣсь же живутъ Д. Ходзько, М. Круповичъ, М. Гусевъ, В. Пржибыльскій, К. Пашковскій, К. Тамулевичъ, А. Корева, А. Бондзкевичъ, Н. Акелевичъ, Ю. Гораинъ, Р. Зенкевичъ кои всѣ съ пользою подвизаются на этомъ благородномъ поприщѣ. Но мы еще должны причислить два громкіе имена, Крашевскаго и Ярошевича, кои хотя и не живутъ въ Вильнѣ, или ея окресгностяхъ, но по своимъ многознаменательнымъ трудамъ тѣсно связали свою жизнь съ Литвою и Вильною.

(Продолженіе впредь.)

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

POGLĄD OGÓLNY.

Przybycie barona Thouvenel do Paryża, objęcie przezeń dostojności ministra spraw zewnętrznych, spodziewany w tych dniach przyjazd hr. Cavour dla ustnéj z nim rozmowy, podróż, którą tenże ma przedsięwziąść do Londynu, dokąd udaje się na wezwanie lorda John Russela, każą spodziewać się, że wkrótce Europa dowie się o nowéj drodze, którą sprawa Włoska poprowadzoną będzie do swojego ostatecznego rozwiązania. Że dawniejsze układy, obmyślane przez Austrją i przyjęte przez cesarza Francuzów, już zaniechanemi zostały, nie podlega najmniejszéj wątpliwości.

Sam cesarz wyrzekł to najwyraźniéj w liście do Ojca ś., przed 10-ciu dniami jeden z jego ministrów publicznie w obec całego Paryża oświadczył, że siła nieprzewidzianych wypadków zniewala cesarza zmienić postanowienia, z największą szczerością uczynione. Z drugiéj strony Austrja niedawno jeszcze wierzyła, że pod pozorem dobrowolnych zaciągów, zasiliwszy wojska papieskie i neapolitańskie, potrafi rozniecić pożar wojny wewnętrznéj we Włoszech. Rozszerzając pogłoski o bliskiém wprowadzeniu 50 tysięcy żołnierzy do kraju Weneckiego, ogłaszając Weronę w stanie oblężenia, spodziewała się natchnąć otuchą stronników dawnego porządku rzeczy i wywołać zbrodnicze zamachy kontrrewolucyjne. Ale ujrzawszy, iż nie zmyliła nikogo co do natury zaciągów, wnet nie tylko w urzędowéj drodze mówić o nich zakazała, lecz jenerałowi Mayerhofer, kierującemu całą tą robotą, zaleciła nagle ją zaniechać i do dawniejszych obowiązków swoich powrócić. Zaprzeczyła też wieściom o pomnożeniu wojska we Włoszech i o nowo nakazanym stanie oblężenia Werony. Usiłowania jednak, aby Włochy zawichrzyć, nie zostały bez skutku; dawni służalcy arcyksiążęcy uwiedzeni nadziejami czynnego wystąpienia Austrji, chociaż nie śmieli jawnie powstać przeciw rządowi, któremu Toskanja tak chętnie ulega, chwycili się sposobów zbojeckich, i podrzuconemi bombami w domach baronaRicasoli i ministra Salvagnoli, zamierzyli albo pozbawić ich życia, albo lud do powstania pobudzić. Sądy wyjaśnią tajemnice spisku i okryją hańbą jego sprawcę. Tymczasem hr. Cavour ujął silną ręką stér sprawy Włoskiéj, rozwiązał dotychczasowy parlament piemontski, nakazał wybory reprezentantów narodu nie tylko w dawném królestwie i nowonabytéj Lombardji, ale do uczestnictwa tegoż politycznego prawa przypuścił Romanję, Toskanję, Parmę i Modenę. Niedosyć na tém, oddzielne dotąd wojsko ligi zamierza wcielić do ogólnéj siły zbrojnéj piemontskiéj. Może kto inny znalazłby trudności w doprowadzeniu tych przedsięwzięć do końca, ale hr. Cavour, o którym dziennik Times tak sprawiedliwie mówi: „nie sam Turyn kocha to imie. Idź do Mediolanu albo do Florencji, rozpatrz się we wszystkich sklepach; ujrzysz wszędzie w kameach, w mozaikach, w odlewach, oprawione w naramiennikach, w szpilkach, pierścieniach jego oblicze. Są ludzie którzy podziwiają pp. Fanti, Farini, Buoncompagni, ale lud uznaje tylko Cavour'a za prawdziwego przyjaciela ziemi Włoskiéj." Owoż hr. Cavour nie dozna przeszkód. Słowo jego wystarczy, aby Włochy środkowe wcieliły się do Piemontu, a skoro parlament, wojsko, administracja zleją się w jedno, któż zechce rozrywać to, co skojarzy samorzutne uczucie rodzinnéj miłości?

WŁOCHY.

Rzym. *14 Stycznia.*

Wieści krążą, że Marchje są bardzo wzburzone. Ludność w niektórych miejscach rzuciła się na oddziały szwajcarskie. W Macceracie przyszło nawet do zawziętéj walki.

W Ankonie mieszkańcy dla okazania swéj niechęci ku delegatowi przestali chodzić na teatr, który dla braku widzów zamknięto. W Camerino na przedstawieniu opery Attila wypada z roli, że włoch zowiący się Wiktor wyśpiewać był powinien następne słowa: Italia resti al me. (Włochy zostaną przy mnie); za każdém więc ich powtórzeniem grzmot oklasków napełniał teatr tak, że mówią o jego zamknięciu.

Dziennik rozpraw otrzymał wiadomość z Rzymu, że część wojska papieskiego złożona z Włochów jest wielce zrażoną ku rządowi. Kardynał Antonelli rozkazał, aby naczelny jenerał wojsk papieskich Gregorio udał się ze swoim orszakiem do ambasadora austryackiego w dzień nowego roku. Na oświadczenie barona Bacha, iż spodziewa się że wojska papieskie równie jak Austryackie zawsze najgorliwiéj walczyć będą za utrzymaniem porządku, jenerał żalił się w dobitnych wyrazach, iż rząd nie okazuje wojsku narodowemu należnéj ufności, że każde ważniejsze poruczenie otrzymują wojska zaciągu cudzoziemskiego, że nakoniec wojskowość nigdy dobrze nie pójdzie, dopóki kardynałowie rządzić nią będą.

Od kilku dni zbierają tu podpisy do adresu, mającego się złożyć Ojcu ś. W tym akcie zawiera się najzupełniejsze potępienie znanéj broszury. Wszakże podpisy są nieliczne; ludzie odznaczający się zasługą, świetnością imienia lub niezależnością osobistą odmawiają swych podpisów; arystokracja rzymska podobnież uchyla się od téj manifestacji, czuje się bowiem przez rząd krzywdzoną i pomijaną w posuwaniu jéj na wyższe urzędy, które dostają się zwykle przybyszom z różnych diecezji, umiejącym się wciskać na nie pokątnemi drogami. Dosyć jest rzucić okiem na kalendarz polityczny rzymski, aby przekonać się jak mała liczba Rzymian dopuszczaną jest do urzędów.

Donoszą z Rzymu, że Ojciec ś. przed wielu znakomitymi osobami odczytał znany list cesarza Francuzów i odpowiedź nań ś. Stolicy, dodając, iż ta odpowiedź została już udzieloną ciału dyplomatycznemu.

Treść rzeczonéj odpowiedzi zawiera: że Romanja chociaż zbuntowana, jest własnością stolicy ś. a nie osobistą papieża, który jest tylko jéj zawiadowcą i przysiągł przy koronacji oddać ją swojemu następcy. Prawda, że Romanja buntuje się od lat pięćdziesięciu, lecz i Francja jest w ciągłéj rewolucji od lat 70-ciu, a jednak żaden z rządów, następujących kolejno po sobie w tym przeciągu czasu we Francji, nie chciał ustąpić ani piędzi ziemi. Nakoniec cesarz Napoleon może sądzić, iż znajduje się na dobréj drodze, domagając się od stolicy apostolskiéj ofiar: lecz obadwaj, i cesarz i papież staną kiedyś przed Bogiem, i najwyższy sędzia rozstrzygnie, kto z nich na tym padole utrzymywał stronę słuszności i prawdy.

Rzecz nowa, któréj dotąd w Rzymie nie widziano, zaprowadzona została przez kardynała ministra. Codzień rząd odbiera z Turynu gazetę wsteczną Harmonia, która w liczbie 50 exemplarzy rozdawana jest darmo w miejscach publicznych. Drukarnie zajęte są przedrukami listów pasterskich i adresów katolickich; ściany gmachów zaklejone są refutacjami broszur francuskich. Jest to prawdziwa wojna krzyżowa piśmienna przeciw napastnikom na władzę świecką papieża.

Turyn *15 stycznia.*

Wiadomo, że gabinet Ratazzi ustąpił przed niezadowoleniem kraju. Powody były następne:

Stowarzyszenie liberi comizi wezwało jenerała Garibaldi do Turynu, aby rozgłosem jego imienia podnieść się w oczach ludu. P. Brofferio rozumiał, iż pociągnie ku sobie jenerała, przyjmując jego myśl powszechnego uzbrojenia. Garibaldi rozwinął swój plan uzbrojonego narodu w miljon karabinów. Otwarcie wyrzekał na opieszałość ministrów, radził wydać odezwę do narodu i powołać do pospolitego ruszenia ochotników. Tym sposobem rząd byłby zmuszonym rozpocząć wojnę z Rzymem, Neapolem i Wenecją. Ale P. Brofferio lękał się wojny, działając więc w porozumieniu z ministrem Ratazzi, starał się nadwątlić wpływ hr. Cavour, i towarzystwa narodowego włoskiego, które stale z nim trzyma. Ta zmowa między pp. Ratazzi i Brofferio niemogła być długo tajoną, i to właśnie zniechęciło umysły do ministrów. Nadto, P. Brofferio oświadczył się przed wielu osobami, iż należałoby zawiesić swobody konstytucyjne i oddać znowu dyktaturę Królowi. Poruczono jenerałowi Garibaldi przekonać króla o potrzebie dyktatury, ale Wiktor Emmanuel, z właściwém sobie jasném pojęciem obowiązków, nietylko odrzucił tę radę jako niewczesną i szkodliwą, ale skłonił jenerała Garibaldi do wystąpienia z towarzystwa uzbrojonego narodu, w którém jego uczestnictwo obudziło uwagę ciała dyplomatycznego. Garibaldi usłuchał głosu swojego króla. W takim składzie stronnictw możeby kogo zdziwiło, że p. Ratazzi zgodził się mianować hr. Cavour pełnomocnikiem na kongres; lecz uczynił to jedynie na żądanie Anglji, która dała poznać, że pod tym tylko warunkiem udział w kongresie przyjmie.

Przed kilku dniami Sir James Hudson, poseł angielski w Turynie, oświadczył gabinetowi, że lord John Russel życzyłby naradzić się ustnie z hrabią Cavour co do dalszéj polityki w sprawach włoskich. Ministrowie wezwali d. 14-go stycznia wieczorem przez telegraf hrabiego Cavour z dóbr jego Leri do Turynu, dla poruczenia mu missji do Londynu i Paryża. Tegoż wieczora hr. Cavour przybył do stolicy i natychmiast oświadczył ministrom gotowość podjąć się téj usługi, ale pod warunkiem niezwłócznego rozwiązania parlamentu oraz bezpośredniego zwołania nowéj izby, gdyż udając się do Anglji, chciał rząd wielkobrytański przekonać, że Sardynja szanuje prawa reprezentacji narodowéj. Ministrowie zarzucili nielegalność tego kroku, któremu sprzeciwia się artykuł 19-ty nowego prawa wyborczego, i który nadwerężyłby prawo zasadnicze wyborcze. Rzeczony artykuł wymaga, aby reprezentacja municypalna sprawdzała dokonane wybory członków parlamentu; tymczasem urzędy municypalne i prowincjonalne w całym kraju zostaną ledwo osadzone w połowie lutego, niepodobna więc natychmiast przystąpić do wyboru reprezentantów, kiedy urząd mający też wybory sprawdzać jeszcze nie istnieje. W tém rozróżnieniu zdań postanowiono poradzić się znakomitego prawnika Jana Chrzciciela Cassinis, który odpowiedział, że chociaż bezpośrednie ułożenie list wyborczych niebyło ściśle legalném, lecz ponieważ czynność ta jest aktem politycznym najwyższéj wagi, i położenie kraju nakazuje największy pośpiech w tym względzie, rozwiązanie więc dawnego i zwołanie nowego parlamentu bezzwłócznie nastąpić powinno. Ministrowie téj rady nie przyjęli; hr. Cavour zażądał, aby przynajmniéj ogłosili dekret rozwiązania dawnego parlamentu zapowiadając w nim, że nowe izby nieodzownie zwołają w piérwszéj połowie marca. Ministrowie wzięli to do namysłu.

Hr. Cavour rozstawszy się z nimi, udał się do Sir Hudson'a dla odwiedzenia go przed swoim powrótem na wieś; jeszcze znajdował się w ambassadzie angielskiéj, gdy jeden z adjutantów królewskich przybył do niego, z zapytaniem od Wiktora Emmanuela, od kilku dni lekko cierpiącego, o skutku rozmowy z ministrami. Hrabia opowiedział mu całą jéj treść; lecz gdy adjutant lękając się, iż jéj niespamięta, prosił o udzielenie sobie tejże treści na piśmie, i gdy hr. Cavour nie zgadzał się na to, adjutant zaś nalegał, Sir Hudson chcąc temu położyć koniec wziął ze stołu kopertę i napisał na niéj: «rozwiązać parlament, zwołać izby co najprędzéj». Adjutant odniósł ten papier dodając, iż wyrazy napisane były własną ręką Sir Hudson'a.

Skoro ministrowie postrzegli rękę ambassadora angielskiego, podali się do dymissji, którą król przyjął, i wnet wezwał do siebie hr. Cavour, poruczając mu złożyć nowy gabinet. Czynnie zajął się tém hr. Cavour i już 21 stycznia gazeta urzędowa ogłosiła następne imiona:

Prezydent rady, minister spraw zagranicznych i tymczasowy spraw wewnętrznych: hr. Cavour—wojny: jenerał Fanti—łaski i sprawiedliwości: p. Cassinis—skarbu: p. Vegezzi—oświecenia narodowego: p. Mamiani — robót publicznych p. Jacini.

Członkowie nowego gabinetu wykonali dziś przysięgę. Pierwszą ich czynnością jest rozwiązanie parlamentu i rozkaz wygotować listy wyborcze.

Kraj jest spokojny, wszyscy uradowani, że przesilenie odbyło się tak pomyślnie i prędko. *(Nord)*

Austrja marzy jeszcze o spełnieniu umowy zawartéj w Villafranca, co do powrotu arcyksiążąt. Dwór wiedeński stara się wyjednać deklarację cesarza Francuzów w duchu polityki, któréj się już wyrzeczono, lecz usiłowania w tym względzie książęcia Metternicha nie osiągnęły żadnego skutku. Tymczasem Włochy coraz silniejszym krokiem postępują w urządzeniu swojego życia narodowego. Jedną z pierwszych czynności hr. Cavour ma być organizacja jedności wojennéj i prawodawczéj Włoch środkowych z Piemontem; a więc wojsko ligi wcielone zostanie do wojska piemontskiego, wkrótce też zaczną się powszechne i spółczesne wybory, w Piemoncie, Lombardji, w księstwach i w Romanji; wszyscy deputowani zbiorą się w jeden parlament, mający obradować w Turynie. Tak uzupełni się polityka połączenia.

Król Wiktor Emmanuel cierpi na zapalenie piersi, które powtarza się dosyć często, chociaż nie jest zagrażające. Dnia 16 stycznia puszczano mu krew 3 razy; ale lekarze zapewnili prędki powrót do zdrowia i dla tego nie odłożono jeszcze wielkiego balu, który ma być dany u dworu d. 22 stycznia.

Florencja, *17 Stycznia.*

Dziś wieczorem o g. 6-téj rozpękły się 4 bomby, dwie w domu barona Ricasoli, jedna na placu Santa-Croce i jedna w mieszkaniu ministra oświecenia i wyznań Salvagnoli. Wybuch był straszliwy, okna domów sąsiednich popękały, sklepienie jednego z dolnych mieszkań p. Ricasoli zapadło, szczęściem nikt życia nie stracił, jeden tylko ze służących lekko był raniony. Prezydent rządu wyszedł na ulicę, aby uspokoić wzburzenie ludu, grożącego zemstą stronnikom arcyksiążęcym, którym przypisywano ten zamach. P. Ricasoli wrażał ludowi, iż zachować się powinien spokojnie, że to były ostatnie wysilenia upadłego stronictwa. Schwytano wiele osob podejrzanych, mianowicie z ex-gwardzistów i dworskich arcyksiążęcych. Szczęściem lud nie zapomniał o tém, iż jest ludem chrześcjańskim i cywilizowanym. Wojsko i gwardja narodowa spełniły swoją powinność. Spokojność najzupełniejsza panuje we Florencji, sądy wynajdą i ukarzą winnych.

TOSKANJA.

Florencja, *d. 15 stycznia.*

Policja miejscowa odkryła spisek na rzecz wielkiego książęcia. Zatrzymano główniejszych agentów i przejęto pisma, obwiniające więźniów, których liczba dziesięciu nie dochodzi. Żaden z nich nie odznacza się ani osobistém, ani towarzyskiém wyższém położeniem; po większéj części są to urzędnicy gwardziści lub dymissjonowani; jeden tylko pomiędzy nimi zajmował urząd czynny. Widoczna, że to są tylko narzędzia, główniejsi kierownicy potrafili umknąć, wszakże zamachy ich są bezsilne, gdyż dotąd nie wywarły żadnego skutku. Między papierami znalazły się rozmaite proklamacje; zamierzano wywołać zaburzenie we Florencji, a to w ten sposób: wśród nocy, podczas powszechnego uśpienia, miano uderzyć w dzwony katedralne, wśród zbiegowiska pospólstwa spodziewano się przeciągnąć go na swoją stronę, lecz według wszelkiego podobieństwa do prawdy stanęłaby i gwardja narodowa, a wówczas wichrzyciele uledzby musieli, bo rozgłaszane za granicą wieści, że lud arcyksiążąt żałuje, są wierutnym fałszem. Wszyscy pragnęliby pozbyć się na zawsze Austryaków z włoskiéj ziemi. Rząd barona Ricasoli jest szanowany i posiada miłość ludu, a zamachy stronników austryackich jątrzą tylko uczucie narodowe, i prędzéj wywołać mogą okropny jaki odwet niż powrót pod jarzmo. Ale kierownicy sprawy austryackiéj we Włoszech gorąco pragną dnia tego odwetu doczekać, spodziewają się bowiem, że to sprowadziłoby za sobą wstrząśnienie, które niepokojąc kraj włoski, narażając Francję na nowe kłopoty, trwożąc niepewnością ludność, utorowałoby drogę do odnowienia dawnego porządku rzeczy. Co do samego spisku; usiłowano wciągnąć do niego wojskowych, lecz z przejętych papierów okazuje się, iż to się nie udało. Jeden tylko sierżant z półku jazdy Łukieskiéj przyrzekł działać w jego duchu, ale ten sierżant jest Martini, przebrany austryacki oficer, który udając się za Wenecianina i dezertera służby cesarskiéj, potrafił wcisnąć się w szeregi wojsk toskańskich. Dziś znajduje się w liczbie uwięzionych. Rząd postanowił całą tę sprawę odesłać do sądów zwyczajnych.

Z resztą miasto jest spokojne, zgoda jednomyślna, co do wielkiéj idei połączenia i niepodległości Włoch.

Wkrótce ogłoszone będzie prawo o radach prowincjonalnych. Toskanja posiada już rady gminne, następnie zaprowadzone zostaną rady obwodowe i prowincjonalne. Obywatele znajdą nowe pole do rozwoju swoich zdolności na dobro kraju.

Mówią o piśmie, które rząd zamyśla przesłać mocarstwom, wzywając je do położenia końca tymczasowości, tak długo ciężącéj nad krajem. Pismo to ma być złożone cesarzowi Francuzów przez oddzielną deputację, poruczoną adwokatom Fabrizi i Galeotti oraz professorowi Giorgini. *(Nord).*

FRANCJA.

Paryż, *d. 19 stycznia.*

Pp. Billault minister spraw wewnętrznych, Magne skarbu, Rouher handlu i rolnictwa, od czasu ogłoszenia listu cesarskiego, odbyli liczne konferencje z delegowanymi rozmaitych gałęzi naszego przemysłu. Udało się im zupełnie zaspokoić delegowanych, przez wytłumaczenie prawdziwych zasad traktatu handlowego z Anglją. Choćby wszystkie zakazy były uchylone, choćby systemat opiekuńczy musiał być wielce ścieśniony, przemysł francuski znajdzie jeszcze dostateczne prawa, dozwalające mu godziwych zysków, nie narażając się na odrętwienie w rutynie. P. Baroche odznaczył krótki swój zarząd ministerstwem spraw zagranicznych czynną pracą w ukończeniu rokowań około traktatu handlowego z Anglją. Powrót lorda Cowley znacznie posunął tę ważną pracę, mającą być podpisaną za dwa lub trzy dni, aby królowa wspomnieć o niéj mogła w mowie tronowéj na d. 24 przy otwarciu parlamentu.

Ponieważ liczne projekta skarbowe są w związku z traktatem handlowym i muszą zmienić budżet, rada stanu wstrzymała się zatém z rozbiorem różnych działów, aż do ogłoszenia traktatu.

P. Thouvenel przybył wczora rano do Marsylji, zapewne jutro już stanie w Paryżu.

Cesarz mianował kilku radców stanu senatorami, między innymi Amadeusza Thierry, brata sławnego historyka, który mimo kalectwo ślepoty niezrównaną potęgą umysłu potrafił utworzyć nieśmiertelne dzieła: »zdobycia Anglji przez Normanów, i listy o historji Francji.«

Cesarz Napoleon, przywiązuje największą wagę do najściślejszego zbadania kwestji wywołanéj przez list jego 5 stycznia, sam osobiście zajął się roztrząśnieniem szczegółów, których wyjaśnienie poczytał koniecznem dla ustalenia taryfy opiekuńczéj, mającéj zastąpić systemat zakazowy.

Prócz światła, które czerpie ze znajomości i doświadczenia wszystkich członków gabinetu, a mianowicie, ministrów handlu, rolnictwa, oraz ministra robót publicznych, cesarz zamierzył wysłuchać po kolei główniejszych reprezentantów wszystkich gałęzi przemysłu; wczoraj wezwany był do pałacu p. Schneider, wice-prezydent ciała prawodawczego i dyrektor zakładu w Creusot.

Ten szlachetny przykład, dany przez panującego, powinien natchnąć ufność, iż wszystkie sprawiedliwe żądania uwzględnionemi będą. Jakoż opinja powszechna coraz wyraźniéj przychyla się do reform zapowiedzianych w liście cesarskim. To przychylenie się jest tém szczersze, że powszechność wybornie odróżnia, co w tych wielkich reformach rolniczych, przemysłowych i skarbowych ma być wykonaném bezpośrednio, a co stopniowo.

Są szczegóły, które zostaną bez zmiany, n. p. prawo, zapewniające przewyżkę dla pawilonu narodowego, w porównaniu z pawilonami obcemi.

Zresztą opinja powszechna pojmuje doskonale, z jakiém umiarkowaniem i z jak głęboką znajomością rzeczy, wszystkie przedmioty wyłożone w liście cesarskim będą rozstrząsane i decydowane.

Michel Chevalier z tym jasnym poglądem na przedmioty ekonomji politycznéj i z tą świetnością stylu, którą czytelników swoich porywa, umieścił w dzienniku rozpraw ocenienie reform zapowiedzianych w liście cesarskim i oddał im zupełną sprawiedliwość. Wszakże dziennik Patrie lęka się, aby bezwarunkowe zastosowanie myśli cesarskiéj nie wpłynęło szkodliwie na stan przemysłu w północnych departamentach Francji. A chociaż dziennik rozpraw, trzymając się zasad zdrowéj polityki, dopuszcza, iż mniéj lub dłużéj trwające powolności czynione będą i że prawo opiekuńcze nie powinno za nagle ustąpić z naszéj taryfy; jednak przepowiada nader prędki upadek prawom opiekuńczym, zdaje się nietroszczyć o los pojedyńczych przedsiębierców, co wszakże zasługuje na wzgląd w wysokim stopniu.

Co do nas, jesteśmy przeświadczeni, że programat cesarski, tak płodny w owoce pomyślności ogólnéj, mieszczący w sobie nasiona szczęścia Francji, może być wykonanym i szczęśliwie doprowadzonym do końca, nie przyprawiając nikogo o zgubę.

W dzienniku praw umieszczony został wyrok cesarski, upoważniający ministra skarbu do uwolnienia od opłaty fabrykantów cukru krajowego, jeśliby w ciągu roku 1860 okazało się, że niewyrobili ilości zakreślonéj dla najniższéj produkcji.

Dnia 20 stycznia.

Cesarz zgromadził dzisiaj wszystkich ludzi, zdolnych oświecić go w rozwiązaniu ważnéj kwestji co do ilości opłat, zabezpieczających powodzenie przemysłu francuzkiego. W długiéj rozmowie, jaką wczorajszego wieczora Cesarz miał z p. Michel Chevalier, między innemi wielce chwalił artykuł uczonego ekonomisty ogłoszony tegoż dnia w dzienniku rozpraw. Ponowił też Cesarz rozmowę z p. Schneider dyrektorem kuznic w Creusot, znanym protekcjonistą. Opłata przywozowa od żelaza zagranicznego wynosiła dotąd 120 fr. od beczki; projekt zaś traktatu z Anglją zniża tę opłatę do 48 fr. P. Schneider utrzymywał, że tak wielkie zniżenie zgubi metallurgiczny przemysł krajowy, pozbawi pracy tysiące robotników, którzy mogą stać się niebezpiecznymi dla spokojności powszechnéj, radził więc wstrzymać podpisanie traktatu do otwarcia izby ciała prawodawczego, którego opinja uwolniłaby Cesarza od danego słowa Anglji. Lecz Napoleon odrzucił tę radę, zastanawiał się tylko nad ilością opłaty przywozowéj, i jakoby zgodził się podnieść ją do 70 fr. Lord Cowley dał do zrozumienia, że tak wysokiéj opłaty Anglja nie przyjmie. Dowiemy się wkrótce na jakiéj ilości ostatecznie stanęło. Utrzymują, że Cesarz skończył dzisiaj badania, przedsięwzięte we względzie rolnictwa, przemysłu, handlu i wielkich robót publicznych.

P. Thouvenel przybył dziś do Paryża. W skutek listu cesarskiego 5 stycznia, p. Rouher minister rolnictwa złożył dokładnie wypracowany projekt osuszenia i wykarczowania wielkich przestrzeni dotąd zupełnie nieużytecznych. Podobnież wszyscy dalsi ministrowie czynnie pracują nad przygotowaniem projektów ulepszeń, każdy w swoim wydziale.

Prezydenci towarzystwa dróg żelaznych wezwani zostali do ministerstwa finansów, dla porozumienia się w rzeczy zniżenia opłaty transportowéj, w skutek zawartego traktatu handlowego.

Ciało prawodawcze wkrótce będzie zwołane dla głosowania nad projektem do praw, spowodowanych przez list cesarski.

Donoszą z Rzymu pod d. 18 stycznia, że szpady honorowe, przeznaczone dla cesarza Francuzów i króla Piemontu, zostały już ukończone. Mają to być prawdziwe arcy-dzieła sztuki platnerskiéj, wykonał je płatnerz watykański za wiadomością Ojca św. Kiedy bowiem utworzył się komitet dla sporządzenia rzeczonych upominków, Pius IX pozwolił na zbieranie składek, byleby te niebyły przymusowe.

Za staraniem rządu, kościoły paryskie ozdabiają się arcydziełami szkoły dzisiejszéj. Wiadomo, że p. Violet di Duc restauruje i upiększa kościół N. Panny—Hippolit Flandrin, ulubiony wychowaniec p. Ingres, okrywa pięknemi i mistrzowskiemi malowidłami nawę kościoła Saint-Germain de Prés. Trzej inni malarze pracują w trzech kaplicach S. Sulpicjusza: jednę z nich powierzono Eugeniuszowi Delacroix. P. Jacquand kończy wielką i bogatą kaplicę N. Panny w kościele S. Filipa du Roule. Nakonice pięć nowych kościołów budują teraz w Paryżu.

d. 21 stycznia.

Urzędnicy po ministerjach używający tytułów (hrabiów, baronów i t. p.), lub przed nazwiskami dokładający partykułę de, wezwani zostali do złożenia na to dowodów.

d. 23 stycznia.

Minister oświecenia przy rozdaniu nagród uczniom szkoły stowarzyszenia poly-i philotechnicznego, wyrzekł między innemi następne godne uwagi wyrazy:

»W zamian za krew naszą, za poświęcenie się nasze, Włochy staną się przez wdzięczność francuskiemi, gdyż za wolność swoją żadnemu innemu narodowi przez Francji nie będą obowiązane. Nie tu miejsce rozwodzić się nad zwikłaniami, które tworzy potęga nieprzewidzialnych wypadków i które zmuszają niekiedy zmieniać najszczérsze postanowienia. Nie chcemy nigdzie być podżegaczami nierządu i bezbożności, bo mamy bojaźń bożą i zachowujemy wiarę ojców naszych; jesteśmy katolikami, nigdy religja nie była otoczona między nami większém uszanowaniem, lecz jesteśmy także synami Francji, miłującymi jéj dobro, jéj godność, jéj prawa. Wytrwamy w ufności w mądrość i prawość cesarza.

(Nord).

ANGLJA.

Londyn *19 Stycznia.*

Dziennik poczta ranna następne czyni uwagi z powodu listu Napoleona:

»Z początkiem niniejszego roku Napoleon III postanowił wypowiedzieć wojnę fanatyzmowi i jednokupstwu handlowemu. Wszyscy Anglicy życzą mu powodzenia w téj wojnie, i głośnemi okrzykami powitają jego zwycięztwo. Zapewne znajdzie opór na swéj drodze, ale skoro odwoła się do ogółu ludzi dobrze myślących w Europie, do ludu francuskiego, nie powinien ani chwili wątpić o wygranéj. Monopoliści wystąpią do walki otwartéj dla ocalenia, kosztem Francji, swoich kapitałów. Za Ludwika Filipa, który podobnież chciał obalić jednokupstwo, wystąpili do walki naprzód właściciele wielkich lasów, na ich czele stanęli marszałek Soult i książe Decazes. Im to właściwie przypisać należy, że przygotowany traktat handlowy z Anglją, na zasadzie najzupełniejszéj wzajemności, nie doszedł do skutku. Lasy we Francji zajmują i dziś tęż samą przestrzeń i tyleż kuźnic co i wroku 1833, ale żaden z dzisiejszych ich właścicieli nie posiada ani takiego wpływu ani takiego znaczenia politycznego, jakiego używały obie wyżéj wymienione znamienitości. Cesarz pewny jest większości w izbach, wesprą go cały ogół konsumentów, opinja oświecona Francji, Anglji, Ameryki i całego świata. Cóż go obchodzić będą skargi ludzi, chcących wiecznie przedawać jak najdrożéj żelazo i drzewo i korzystać z cudzéj ruiny. Wyjdzie kilka broszur, w senacie lub na radach departamentowych, wystąpi kilku mówców przeciw projektowi Cesarskiemu, i na tém ograniczy się cała opozycja. Niemniéj z głośnemi żalami odezwą się rafinatorowie cukru z buraków; przemysł ten, którego początki sięgają 1807 roku, nie wytrzymałby bez opłaty spółzawodnictwa z cukrem kolonjalnym, i dla tego Francuzi nożémy swój cukier drożéj płacą aniżeli najlepszy, przedający się w Bristol lub Hamburgu. Jeżeli w okolicach Lille, Rouen i St' Dizier odezwą się wielkie narzekania, za to Bordeaux, Marsylja, Nantes, Saint Malo, i t. d. błogosławić cesarza będą. Zresztą cesarz rozwija tylko myśl powziętą przed 7 laty; już w r. 1853 dekretem 22 listopada, opłaty od przywozu węgli, żelaza i stali zmniejszono; wraca do polityki handlowéj dawnéj Francji, gdyż te wszystkie ścieśnienia są wynalazkiem nowszych czasów. Wszyscy wielcy mężowie stanu Anglji, począwszy od Pitta do lorda Palmerstona stateczanie walczyli z nierozsądnym systematem zakazu, lecz nadaremnie. Najznakomitsi pisarze angielscy w téj gałęzi, wysłani byli do Francji, dla zbadania na miejscu przyczyn systematu zakazowego. Owoce sumiennych poszukiwań ogłosili w wybornych dziełach, prace ich jednak zostały bez skutku. Widać, że Napoleon III miał dostąpić chwały mądrego i pożytecznego urządzenia stosunków rolniczych, przemysłowych i handlowych w swoim kraju; odblask téj sławy spadnie i na ministra angielskiego, który przeszło lat 30 ciągle się o nią dobijał, i którego wytrwałości oba sąsiednie narody zawdzięczą wzajemną pomyślność.

d. 21 stycznia.

Dziennik Times, z powodu zbliżającego się otwarcia parlamentu, zwraca uwagę czytelników na bil reformy i twierdzi, że naród angielski zobojętniał dla kwestji, która niegdyś tyle zapału i namiętności wzniecała. Jeżeli Izby jeszcze rozprawiać o reformie będą, to jedynie, aby już raz ten przedmiot z porządku dziennego ustąpił.

P. Bright, w mowie mianéj w Manchester, rozwiódł się z pochwałami cesarza Napoleona. Opowiedziawszy, jak lord Derby i arystokracja angielska, przychylna Austrji, usiłowała zaszkodzić Napoleonowi w opinji ludu angielskiego; jak udawanym przestrachem napadu francuskiego na brzegi wielkiéj Brytanji kraj niepokojono; jak minister marynarki ciągłém wołaniem o pomnożenie i uzbrojenie floty rozszerzał trwogę; jak nakoniec lord Derby ubliżającemi zarzutami chciał Napoleona do ostateczności doprowadzić, daje następny obraz postępowania cesarza Francuzów: Owoż, kiedy uzbrajamy nasze brzegi i naszą ludność przeciw człowiekowi, który panuje po drugiéj stronie cieśniny, co czyni ten człowiek? Przyjmuje jednego z naszych spółziomków (Richard Cobden), roztrząsa z nim wielkie pytania handlu i pokoju, pytania, które niestety, nie zajmują naszych dyplomatów, i zbadawszy co jest najzgodniejszém z pożytkiem obudwóch krajów Europy i świata, pisze list, godny być wyrytym złotemi głoskami, i przygotowywa nowy kodex handlowy nietylko dla Francji, lecz i dla świata całego.

Oświadczam, że w potomności imie cesarza, który rzucił podstawy kodeksu handlowego, zajaśnieje sławą daleko wyższą od krwawego rozgłosu, jaki otacza imie założyciela jego dynastji.

Wczoraj odbyła się rada wszystkich ministrów, w urzędowém mieszkaniu lorda Palmerstona.

(Nord)

AUSTRJA.

Wiedeń, *d. 18 stycznia.*

Protestanci wiedeńscy, wezwani przez ministra do podania swoich uwag nad patentem 2-go września r. z. ogłosili w tych dniach drukiem obszerny wywód swoich życzeń. Domagają się w nim rozszerzenia reprezentacyjnéj konstytucji przez prezbiterja i synody, zniesienia ograniczeń w rzeczy małżeństw mieszanych, w razie przejścia z jednego kościoła do drugiego, większéj swobody w zawiązywaniu towarzystw kościelnych i stosunku ich z towarzystwami tegoż rodzaju za granicą, nakoniec założenia ewangelickiego uniwersytetu i t. p.

Wiadomo, iż nowym patentem cesarz zniósł cechy, tudzież inne postanowienia, krępujące rozwój rzemiosł i przemysłu. Powstało pytanie, czy udzielane pozwolenia na wolne zajmowanie się rzemiosłami i przemysłem, ma być ograniczone miejscowemi potrzebami, lub czy raz udzielone służyć będzie na całe państwo. Dziennik austryjacki spraw wewnętrznych, organ właściwy na tego rodzaju kwestje, jest za nieograniczonem używaniem raz nabytego prawa. Prassa dzieli tożprzekonanie.

— Bardzo pożądane objawy zbliżenia między sobą różnych narodowości, składających królestwo węgierskie, dają się spostrzegać w Peszcie. Dziennik »Wanderer« donosi, że z powodu przedstawienia trajedji węgierskiego poety Obernyika, nazwanéj Brankowits, Serbowie i Węgrzy na nowo podali sobie ręce. Z treści rzeczonéj trajedji, w któréj główną rolę gra król serbski Brankowits, wynika iż poeta włożył mu w usta najczulsze zaklęcia, aby Węgrzy i Serbowie w nierozerwanéj braterskiéj zgodzie na zawsze zostawali. Ponieważ ta sztuka dana była na benefis ulubionego aktora Gabrjela Egressy, teatr był przepełniony; szczególniéj zaś Serbowie licznie się zebrali. Przy wybitniejszych miejscach benefisant zarzucony był wieńcami, przeplatanemi częścią węgierskiemi częścią serbskiemi barwami, i teatr brzmiał nieustanném wołaniem Eljen i Zsyvio! (niech żyje). Kolejno wołano: niech żyje naród węgierski, niech żyje naród serbski. Zdawało się, iż zajaśniał dzień pojednania; jakoż, po skończeniu sztuki w rozmaitych miejscach publicznych, oświadczenia braterstwa długo w noc trwały. Lecz i z ważniejszych zdarzeń widać, że Serbowie nie chcą w Węgrzech zostać w odosobnieniu. Właśnie dowiadujemy się że towarzystwo rolnicze w Temeswarze rozwiązało się z tego jedynie powodu, iż statuta jego wyrzekły zupełną odrębność serbskiéj województwy od banatu węgierskiego. Wszystko zwraca się znowu do publicznego prawa opartego na historji. Życzenia powszechne zmierzają do przywrócenia tego prawa, uspokojenia narodowości, urządzenia skarbu przez administracją miejscową i autonomją.

Dzienniki tutejsze otrzymały ostrzeżenie wyższéj władzy, aby zupełnie milczały o zaciągach w Austrji ochotników do wojsk papiezkich i neapolitańskich. Widać, iż rząd Cesarski chciałby udać te zaciągi za przedsięwzięcia prywatne i uniknąć zarzutów ze strony Francji i Piemontu. Rozkazano też jenerałowi Mayerhof, aby po wstrzymał się od wszelkiego udziału w tego rodzaju zaciągach.

Wyszło tu z druku dziełko naczelnika wydziału Kalchberga p. t. *Mały przyczynek do wielkiéj kwestji w Austrji.* Poświęcone jest głównie reformom obecnego stanu rzeczy w Galicji. Dziełko to odznacza się dokładną znajomością kraju i jego potrzeb, a równiéż poglądem prawdziwego męża stanu na konieczne zmiany w rozmaitych gałęziach administracji.

Z powodu rozszerzonéj pogłoski o zamknięciu wielu zakładów naukowych w Austrji, a w ich liczbie i uniwersytetu w Graz, gazeta wiedeńska Ostdeutsche Post czyni następne uwagi: Uniwersytet tego miasta, od czasu swego założenia, przez pełną wdzięku miejscowość i taniość życia, szczególniéj pociągał ku sobie młodzież południowych części państwa. Z krajów nadmorskich, z Kroacji, Slawonji, Dalmacji, a mianowicie z południowego Tyrolu, ściągali się najochotniéj uczniowie do Grazu, nawet z właściwych Włoch hołdownicy niemieckiéj erudycji, przybywali do tego, bliskością, taniością, łagodnością powietrza i wesołém życiem odznaczającego się miasta. Zamknięcie uniwersytetu grazkiego, podług naszego zdania, przyniosłoby dla Austrji tak dotkliwą szkodę, iż nie wynagrodziłaby jéj żadna oszczędność, choćby ta miljony wynosić miała; przeciwnie zdaje się nam rzeczą konieczną, właśnie ten uniwersytet podnieść i opatrzyć we wszelkie pomoce materjalne i umysłowe, aby jak jest, przez swoje położenie, tak został i przez naukowe przeważne znaczenie—szkołą główną niemieckiéj nauki na południu.

Zamknięcie teatrów w Weneeji pozbawiło około 200 rodzin, które dotąd z nich żyły, sposobów utrzymania. W skutek rozkazu władzy namiestniczéj, na ich wsparcie użyte będą summy, dotąd przeznaczone na uświetnienie wystaw teatralnych w Fenice, we dni galowe; znakomitsi też i dostatniejsi obywatele przez dobrowolne składki przychodzą tym nieszczęśliwym w pomoc.

(Pr. Ztg.)

Wiedeń, 19 Stycznia.

Gazeta Wiedeńska w odpowiedzi dziennikowi Times pisze: „Dziennik Times twierdzi, iż Austrja na zapytanie Anglji odpowiedziała, że nie myśli o rozpoczęciu nowéj wojny we Włoszech, lecz w razie nieprzywrócenia książąt na właściwe im trony zaprotestuje przeciw niesprawiedliwości Francji.

„Jesteśmy pewni, że podobna odpowiedź nie mogła być dana, ponieważ najmniejszego w tym względzie nie czyniono zapytania.“

d. 21 Stycznia.

Postępowanie księcia Metternicha każe domyślać się, że Austrja zamierza jakiś czas zachować się biernie; wszakże listy z Wiednia donoszą, iż pewne stronnictwo chciałoby znaglić cesarza Franciszka Józefa do kroków ostatecznych, w nadziei długotrwałéj walki, która sprowadziłaby zawikłania, zawsze korzystniejsze dla Austrji nad jéj obecną nieczynność.

PRUSSY.

Berlin, *d. 21 stycznia.*

Rząd tutejszy oczekuje na wypadek układów między Francją i Anglją. Domyślają się że skoro zupełne porozumienie nastąpi między dwóma mocarstwami, cesarz Napoleon wezwie inne państwa na kongres, podstawą zaś jego obrad, będą warunki umówione z Anglją. Trudno wszakże spodziewać się aby ten programmat był przyjęty, zwłaszcza gdyby chodziło o zmianę terytorjalną na półwyspie. Patrzą tu bowiem z pewnym rodzajem niechęci, że Anglja wyjednała zmianę projektów już wiadomych i przyjętych w Berlinie. Zresztą czekają na mowę królowéj przy otwarciu parlamentu, w nadziei, że błyśnie jakie światło co do urządzenia sprawy włoskiéj.

Prussy szczególniéj czuwają nad kwestjami czysto niemieckiemi. Zdaje się, że sprawa hessko-elektoralna rozstrzygnie się sprawiedliwie. Po niéj należy załatwić kwestję księstw Szlezwigu i Holsztynu, najważniejszą ze wszystkich organizacji wojskowéj związku niemieckiego. W tym ostatnim względzie król Wirtemberski, pocztywany za najdolniejszego sędziego w rzeczach wojskowości niemieckiéj, przychyla się do sposobu widzenia tego przedmiotu w Prusiech. Delegowani obrony brzegów nadmorskich niemieckich skończyli swoje obrady d. 20 stycznia i protokół zamknęli. Zgodzono się zacząć uzbrojenie od brzegów pruskich; inżynierowie nasi udadzą się wnet dla rozpoczęcia robót.

(Nord.)

pisuję z Londynu, czy z Paryża, czy z kądkolwiek bądź—radzę pisanie mierzyć łokciem krytyki narodowéj i ważyć je na szali zdrowego rozsądku, a z pisaniem—i cywilizację zachodnią, któréj jest ono odbiciem, i wszystko co przypływa z obczyzny: bo powiadam i powtarzam, że jest tu wiele dobrego, ale i wiele złego — jest wiele takiego, co należałoby przyswoić sobie, ale wiele i takiego czego naśladować nie warto;—a przedewszystkiém, zwracając się jeszcze raz do cywilizacji, jeszcze raz powtarzam, że chcąc z niéj dobry u nas zrobić użytek, potrzeba ją koniecznie spolszczyć, tak jak Anglicy angliczą ją dla siebie.

Z Pttu. Wileńskiego.

(*Dokończenie.*)

Przedaż majątków, miała zapewne miejsce w każdym wieku, bo w każdym wieku wolno było używać swojéj własności podług upodobania, lub podług potrzeby: ale handel majątkami wzmógł się za czasów panowania Stanisława Augusta. To wzmaganie się rosło w tym stosunku, w jakim rosł zbytek w kraju i w jakim podnosiły się ceny ziemiopłodów: cena tych ostatnich w latach 1806—1807, w czasie wojen Napoleona z Prussami, podniosła się na Litwie do bardzo wysokiego numeru, to też w owym czasie, majątki u nas były bardzo drogie; kupców na nie było bez liku, płacono, przepłacano, ale najgorsza, że kupowano na kredyt; a gdy po zawarciu pokoju cena płodów rolniczych spadła, wówczas nowi dziedzice, ci szczególniéj, co na dług kupowali, zbankrutowali, i poczciwa sumienna Litwa zalaną została exdywizjami. Od roku 1847 do 1856 włącznie, produkta roli płaciły się drogo, to też w tym czasie na rozchwyt kupowano ziemię u nas, a cena jéj tak podniosła się, że w gubernji Kowieńskiéj, i przyległych okolicach, płacono za włokę po sr. 1200 do 1500; dziś nawet bez 1000 rs. niekupić tu włoki (20 dziesięcin) ziemi próżnéj, niezabudowanéj.

Nic zapewne, panie Redaktorze! nic niéma milszego, droższego z dóbr ziemskich tego świata jak ten kawałek ziemi, na któréjśmy się urodzili, a jednakże są tacy, dla których tu wszystko stanowi rzecz podrzędną: dla nich milszy zimny kruszec, niż ta ziemia na któréj się rodzili, która ich wykarmiła. Tacy panowie nie pamiętają na przyszłość, niebaczą na to: że łatwiéj jest przedać niż kupić, że okrągły pieniądz szybko się toczy, i szybko rostacza. Tacy najmniejszego nie przywiązują waloru do miejsca, gdzie powietrze jest niejako napełnione tchnieniem ich ojców, gdzie ziemia pokazuje ślady ich kroków, gdzie mogiła przyjęła szczątki naszych dziadów, pradziadów. Puszczamy ojcowiznę za nic, albo tak jak za nic, lecim za granicę, tracimy tam i pieniądze i zdrowie; wracamy do kraju z pustą kieszenią, i z pustym tytułem lwa i wojażera. Doprawdy, trzeba być lwem, żeby mieć dosyć odwagi i siły do pozbycia się za garść kruszcu rodzinnego kątka. Bogdajby takich lwów było jak najmniéj, na naszéj kochanéj Litwie.

Kupujących są dwa rodzaje, jedni mają pełny kapitał, drudzy (tych najwięcéj) mają pół a często i mniéj niż pół kapitału. Piérwszym winszuję dobrze zabezpieczonego funduszu, bo przysłowie ojców naszych mówi: „grosz na glinie, nie zginie.“ Uprzędzam tylko, że obok sielanek Gesnera i Symonowicza, często się pomiesza palet na exekucją sądu ziemskiego: obok śpiewów słowika słyszeć można stękanie ubogiego kmiotka, zmęczonego niedostatkiem i pracą: żale Orfeusza nad Eurydyką miesza płacz włościanina, któremu wilk zadławił ostatnią kobyłę, lub ją ukradł złodziéj z noclegu: a szmer strumyka, i słodki powiew zefirów przerywa dzwonek stanowego prystawa przyjeżdzającego na śledztwo.

Nie wyobrażajmy sobie więcéj, niż jest, niż być może, żeby się potém nagle nieodczarować, i nie wpaść w apatją.

Kupno majątku na kredyt, na dług, podobne jest do urodzin dziecięcia chromego, garbatego, koszlawego. Niewiadomo z początku, czy z tych urodzin cieszyć się, czy smucić, skakać czy płakać? W pierwszych wprawdzie momentach oddajemy się radości, późniéj smutkowi: płaczemy i dziecko płacze; leczymy go, ale cały arsenał, jaki posiada w swém rozporządzeniu medycyna, nie przezwycięża choroby, i garb garbem, chromota chromotą. Tak się dzieje i z majątkiem kupionym na kredyt: z początku cieszymy się, tworzym tysiące projektów, spodziewamy się wynaleść w nim skarby Kalifornji, wznosimy w imaginacji gaje Armidy; pracujemy z wytężeniem, męczymy siebie, męczymy drugich; ale to nic niepomaga, bieda biedą, dług długiem. Gdybyż on stał przynajmniéj w jednéj mierze, ale najczęściéj gwałtownie się powiększa, olbrzymieje; w skutek niedostatków rujnuje się cała machina gospodarska, bo gdzie krótko, tam się rwie, gdzie dziura tam przez nią włazi diabeł do kieszeni, i w niéj szatańskie płata figle. Cierpi tu nieraz strona moralna mocno odłużonego dziedzica; bo próżny worek nie stoi prosto; a dług nosi często kłamstwo na swych ramionach.

Nareszcie nakłopotawszy się, nabiedziwszy, widzi odłużony dziedzic, że nieda sobie rady, że spodziewany Eden zamienił się w Tartar, że mniemany dostatek stał się pozłacaną nędzą; przedaje tedy zniszczoną wioskę, do któréj nic go już nie wiąże; którą uważa za niewdzięczny warstat, gdzie nie mógł, ile się spodziewał, wyrobić żyta i hreczki. Biédna wioska, jeżeli i drugi nabywca kupi ją na dług, na kredyt; wtedy na powtórny wystawiona ucisk, ogolona jak baran po strzyży, ginie do reszty, i staje się odrażającem pustkowiem. Wszystko tu ma przerażający widok, włościanin blady i znękany, budowle jego i dworne, zniszczone, na wpół wlazłe do ziemi z poobdzieranemi dachy, bydło zachudzone; pies nawet ów wierny stróż domu zdychający z głodu i poniewierki.

Przy wysokiéj dziś cenie ziemi, za 15 tysięcy rs. ledwo można w gubernji Kowieńskiéj i przyległych okolicach nabyć ziemi włok 12, lub 13. Dochod z niéj roczny, daj Boże żeby dochodził rs. 750. to jest 5% Jeżeli na téj ziemi jest połowa długu, to rachunek będzie następny:

Proc. rocznego od rs. 7,500 po 6%,	rs.	450.
Opłata czeladzi i oficjalistow	—	150.
Potrzeby życia (bez rodziny)	—	400.
Budowle, pomoce dla włościan i wydatki nieprzewidziane	—	150,
	Ogół rs.	1,150.

Cyfry te wymównie każdego przekonywają, że przychod nie jest w zgodzie z rozchodem, że przewyżka tego ostatniego w ilości rs. 400, jak rak ciało, tak ona niszczyć i pożerać będzie każdorocznie czysty kapitał wniesiony na ziemię. Jeżeliż jeszcze na téj ziemi osiądzie człowiek z rodziną, jeżeli go dotkną silne mrozy, gradobicia, susza podobna tego rocznéj, ulewy, upadek bydła, pożar, i długi szeręg nieszczęść, jak miecz Damoklesa ciągle wiszących nad głową rolnika; to wówczas przyznasz sam to panie Redaktorze! byłoby ironją i najgrawaniem się z biednego dziedzica, powtarzać mu Odę Horacjusza „Beatus ille“ lub wiersz Trembeckiego:

„Miła oku, a licznym ożywiona płodem,
„Witaj kraino mlekiem płynąca i miodem“.

Odłużony dziedzic, szkodzi nietylko sobie, ale i krajowi, bo niepoprawia ale niszczy majątek, bo produkuje mniéj, niż produkować można, niż produkowałby człowiek dostatni i zamożny. Rossja wysyła każdorocznie za granicę 20 milionów czetwierti (10 miljonów beczek) różnego zboża; znaczna część tego przypada na Litwę; przypadałaby bez porównania znaczniejsza, gdyby u nas było mniéj długów, a więcéj kapitałów, obróconych na ulepszenie gospodarstw. Łatwo też wyliczysz panie Redaktorze, ile odłużony i utopiony w kłopotach dziedzic może poświęcać czasu i pieniędzy na uczynki dobroczynne, edukacją dzieci, na literaturę, i to wszystko co podnosi i wprowadza człowieka do krainy wiedzy, będącéj tak blisko tronu Najwyższéj istoty.

Ale jeżeli przykry jest stan odłużonego dziedzica, to bez porównania przykrzejszy na przypadek jego śmierci, małoletnich dzieci. Trzeba tu wielkiéj troskliwości, i umiejętnego prowadzenia interesów i gospodarki, żeby głębiéj niezabrnąć w długi i nieutopić pupilarnéj fortuny. Szczęśliwy komu los da za opiekunów takich, jak pan Juljan P»........ Szymon B..... lub im podobnych; ale biada małoletnim i odłużonéj fortunie, jeżeli niemi zarządzać będą ludzie, którym samym przydałaby się opieka. Ze stanowiska, jakie przed tém zajmowałem, przypatrzyłem się z bliska biegowi interesów obywatelskich, widziałem, o! nieraz widziałem jak się rozsypywały fortuny, jak ubożały rodziny jedynie dla tego, że odłużonym majątkiem rządziła słaba opieka, albo że po skończonéj opiece, młody człowiek niewytrawiony życiem, niezmężniały doświadczeniem, liczył tylko swój majątek, a nie liczył długów. Mały dług, już jest wielką chorobą. Trzeba tu ścisłéj diety.

Dawniéj ratowaliśmy się wycięciem lasów, lnem, niepomiarkowaną pańszczyzną, bliskością portów; dziś i tych sposobów jużby zabrakło; bo piękne litewskie lasy towarne poszły już za granicę; reszta spaliła się pod kotłem wódczanym: len nie popłaca, pańszczyzna na zaszczyt wieku, w którym żyjemy, i na pociechę serc cnotliwych, wkrótce ustanie; a drogi żelazne, najodleglejsze miejscowości, tanio i prędko przybliżą ku portom. Kupować przeto w dzisiejszych okolicznościach majątki bez pieniędzy, na kredyt, choćby nawet z małym długiem, jest to gotować sobie los, jaki spotyka motyla lecącego na blask palącego się ognia. Dziś mało ziemi, a wiele pieniędzy potrzeba nam będzie na najemnika, bydło robocze, na narzędzia i machiny rolnicze. Dziś mała wioska przy szerokiéj kieszeni, da tyle albo i więcéj, niż wioska wielka przy wązkim worku. Zresztą sprawiedliwie powiedział Franklin „kiedy mam własną owcę i krowę każdy mi powiada: dzień dobry.» Przestawajmy tedy na małém, byle na własném. Cudze prędzéj oparzy, niżeli zagrzeje.

Andrzej Jastrzembski.
z Szukiszek.

Kamieniec Podolski, *14 grudnia.*

Znany naturalista p. Gustaw Belke donosi p. prof. A. F. Adamowiczowi co następuje: „Donoszę o ciekawém zjawisku, jakie miało miejsce w niektórych powiatach Podola i Ukrainy. W dniu 18 maja w powiatach Jampolskim, Bałtskim, Hajsyńskim, Umańskim i Radomyślskim od g. 6 do 9 zrana przelatywały bardzo liczne bolidy w niezwykłym sobie kierunku, od zachodu na wschód i bardzo nizko nad ziemią, bo niewięcéj jak na 2 lub 3 sążnie. Pękały one w niektórych miejscach po nad wioskami, w proch się zamieniając, światło zaś ich tak było silne, że promienie słoneczne przyćmić go nie były w stanie. Ponieważ w tym właśnie czasie w wielu miejscach powiatu Radomyślskiego (Gub. Kijow) wydarzyły się pożary, przeto znaleźli się tak dobroduszni ludzie, co te meteory poczytali za rakiety puszczane przez podpalaczy i zarzucili sąd ziemski prośbami, tak że miano robić obławy po lasach dla odkrycia mniemanych złoczyńców.“

WIADOMOŚCI BIBLIOGRAFIJNE.

W Poznaniu: pod prassą: »Źródłopisma do dziejów Unii,» wydanie T. Działyńskiego; »Zbiór pieśni« z melodjami, od najdawniejszych czasów w kościele Rzymsko-Katolickim używanemi (wyszło 6 zeszytów); Kalendarz domowy, Kalendarz poznański, Kalendarz gospodarski i Legenda gospodarska.

Wyszła także: »Wiadomość historyczna o mieczu przechowanym w archikatedrze poznańskiéj«, którym według podania miał Ś. Piotr uciąć ucho Malchusowi. pr. ks. Jabczyńskiego kanonika metrop. pozn. (str. 15, z ryciną).

W Warszawie: »Dwie ofiary,« ballada K. Kaszewskiego z muzyką »Teichmana. Rolnicze Towarzystwo wydało »Elementarz dla chłopców wiejskich« (92 str. w 12-ce), cena 10 gr.

»Zabobon,« czyli Krakowiacy i Górale, zabawka dramatyczna I. N. Kamińskiego Zł. p. 4.

»Kalendarz popularno-naukowy« Ungra, na r. 1860, Zł. p. 3. »Kalendarz ścienny chromolitografowany« A. Pecq'a i komp.--k. 50.

»Hetmani polscy,« wizerunki, zebrane i rysow, p. Gersona, objaśnione tekstem p. J. Bartoszewicza. »Dyagnostyka fizyczna,« chorób płuc i serca, ze szczególnym poglądem na auskultacją i perkussją, p. D-ra I. K. Rosé,—90 k. s. »Pogląd na stosunki Polski z Turcją i Tatarami« p. J. Bartoszewicza T. I. rs. 1, 20 k. s. »Listy cześnikiewicza do marszałka« serja 2, tom I, cena rub 1. 80 k. s. »Przyczynek do fizjologicznéj dyagnostyki kurczów« k. 30. »Elementarz dla chłopców wiejskich« (u Gebethnera i sp.)—po k. s. 5.

»Dykcjonarz,« zawierający wyrazy i wyrażenia z obcych języków polskiemu przyswojonych, a mianowicie: w umiejętnościach, sztukach, tudzież w stylu prawniczym, administracyjnym, gazeciarskim, naukowo-filozoficznym, literackim i w potocznéj mowie używanych, p. M. Amszejewicza, cena r. s. 3. »Farmakologja,» według układu D-ra Oesterlena, p. H. Laczkiewicza 1 r. s. 50 k. »Kalendarz astronomiczno-gospodarski,« Jana Jaworskiego na r. 1860. »Doręczny zbiór kanonów przydatniejszych,« na wzór słownika ułożony p. X. S. S. D. k. 35. »Modlitwy świętych« czyli głos kościoła tryumfującego, książka do nabożeństwa dla katolików, przez tłumacza teologji ks. Guillois. cena 1 r. s., na welinie 1 r. s. 50 k. »Rozmyślania dla osób duchownych« na wszystkie dni roku, z listów i ewangelij, które się każdéj niedzieli na mszy ś. czytają, wyjęte, w celu oświecania się w obowiązkach swego stanu, oraz podania gruntownéj nauki ludowi chrześcijańskiemu, z francuzkiego, przez ks. Jana Benisławskiego. »Kazania passyjne podwójne« z dodatkiem dwóch kazań na wielki piątek, p. ks. Felicjana (Konarzewskiego). »Kazania na niektóre niedziele i uroczystości w roku, p. ks. Stan. Felińskiego. »Nauki parafijalne« na niedziele i znakomitsze uroczystości w roku, zebrane z dzieł ks. Bonnardel, a przez ks. Świątkiewicza przełożone. »Korona SS. pańskich,« nowenna na wszystkie miesiące roku, dla wygody i pożytku wiernych, przełożył z włoskiego X. »Mappa kolei żelaznych« w Europie, według najnowszych danych skreślona p. A. Kozłowskiego. Cena egzemplarza w formie książeczki oprawnego Zł. p. 2 (30 k.). »Rozrywki« Hofmanowéj (nowe wydanie u Merzbacha), 5 tomów 7 r. 50 k. »Młodzian seraficzny« święty Stanisław Kostka, nowenna w uwagach i modłach z życia ś. Stanisława zaczerpniętych, tłómaczył z włoskiego S. U(lanecki). »Wiązanka miłości,« ułożona ku czci najsłodszego Serca Zbawiciela, z 3 rycinami na stali, z franc. »Nabożeństwo do najsłodszego Serca Jezusowego,« wraz z bractwem wprowadzone do kościoła PP. Wizytek. etc. »Officium albo godzinki o nagrodzeniu czci świętemu Sakramentowi przez niezbożnych ujętéj.« »Wiadomość o szkaplerzu Niepokalanego Poczęcia N. P. Maryi« z dodatkiem stosownych modlitw. »Wiadomość o początkach i skutkach nowego medalu,» wybitego na cześć Niepokalanego poczęcia M. Panny, powszechnie znanego pod imieniem »medal cudowny. »Katecheta na kazalnicy« p. ks. Ambrożego Guillois, przełożył z franc. Leon Rogalski, T. II, (u Glücksberga). »Sto kazań krótkich« etc. przez ks. H. G. Thomas'a.« »Ofiara,« komedja w 3 aktach Tom. Taylor, z angiel. przełożona przez Aleks. Przeździeckiego. »Poemata mniejsze i strofy ulotne« p. Chęcińskiego Jana, cena k. s. 75. »Dawne zwyczaje szlachty i ludu wiejskiego w Polsce i ościennych prowincjach« 1 r. 20 k. »Dwie podróże na około świata« Idy Pfeiffer, przełożył Juljusz Schedling, »Domowa apteka,« p. D-ra Mateckiego, k. s. 50. »Wieża siedmiu wodzów« p. Romana Zmorskiego (z rysunkami Gersona, i w wydaniu ozdobném), cena 30 k. s. »300 portretów zasłużonych w narodzie Polaków i Polek,« z dodaniem krótkich wspomnień ich żywotów, z 60 tablicami litografowanemi etc. p. Wojc. Szymanowskiego, cena 1, r. 80 k.

Nakładem Hen. Natansona wyszło: »Gospodarstwo narodowe stosowane,« czyli zasady nauki gospodarstwa narodowego, zastosowane do praktyki, przez Fryd. hr. Skarbka, cena 1 r. 80 r.

U Karola Bernstejna sprzedają się: »Boże dziecię« powieść p. J. Zacharyasiewicza 3 tomy, 3 r. 75 k. tegoż: »Sąsiedzi,« powieść, 2 tomy 2 r. 25 k. Żmichowskiéj: »Wykład nauk—Geografija« 2 tomy r. s. 5. »Galerja obrazów szlacheckich« opowiadania Cześnikiewicza, 3 tomy (u. S. Orgelbrandta). »Resztki Życia,« powieść J. I. Kraszewskiego, 4 tomy nakładem Glücksberga. Jakóba Arago, »Podróż na około świata,« dla młodzieży (nakładem Merzbacha), z tekstem francuzkim i drzeworytami.

W Wiedniu: »Żywotów ŚS. P. Skargi, poszyt 7my? (*d. c. n*).

ROZMAITOŚCI.

Obok tak wielkich postępów w statystyce w ogólności a w lekarskiéj w szczegolności, nie mamy dotąd żadnéj pracy takiéj, któraby objaśniała wpływ ogólnego systematu nauk po szkołach, na zdrowie dzieci; słowem nie mamy miary do ocenienia wpływu hygienicznego nauk szkolnych. Statystyka medyczna powinnaby na przyszłość zająć się zbiorem tablic statystycznych o chorobach, zdarzających się po szkołach, o liczbie uczniów przydatnych do wojska i innych zawodów i t. p., aby z czasem dójść arytmetycznie do jakichsiś pewników. Wówczas hygiena dójdzie do tego punktu, iż będzie mogła zapobiedz rozmaitym niebezpieczeństwom na które młodzież jest narażoną po szkołach.

— Liczba ubogich utrzymujących się kosztem towarzystw dobroczynnych w Paryżu równa się 6 proc. ludności miasta.

— Jeden niemiecki uczony postanowił obliczyć włosy na głowach czterech rozmaitych kolorów. Wypadło, że włosów świaťlych wyrasta na głowie do 140,400, ciemniejszych do 109,440, brunet ma na głowie 102,960, koloru zaś rudego włosów na głowie nie więcéj jak 88,740.

— Fotografja służy już ważnem pomocniczém narzędziem dla astronomów, meterologów, geologów, nawet badaczy historji i starożytności. Zostaje dla fotografji wydoskonalić sposób kopijowania znakomitszych obrazów i rozpowszehnienie ich w massie publiczności; sposób ten odkryty w Berlinie przez portrecistę i fografa K. Brasch'a i pomocnika jego technika i fotografa Dietrich'a Po wielu doświadczeniach, przeszłego lata udało się im przenieść pewne delikatne bezpośrednie światło na proste drewniane tablice, tak że tylko potrzeba zręcznéj ręki fotografa, ażeby odbić przez same przyrodzenie narysowany obraz. Niema wątpliwości, że ten szczęśliwy wynalazek w fotografji będzie używany do oddania przedmiotów z natury i że fotografowie będą wkrótce znać własnością światła tak dobrze jak teraz malarze i rysownicy.

— Za pośrednictwem poczt przesłano listów, w Anglji, w 1855 roku 456 milionów; we Francji: w 1856 roku 240 miljonów; w Prussach, w tymże roku (przy 17 miljonach mieszkańców) 190 miljonów; w Austrji, w 1855 r. (przy 40 miljon. mieszkańców) 60 miljonów; w Rossji, gdzie liczba mieszkańców blizko 70 miljon., podług wiadomości z r. 1856, posłano tylko 16 milionów listów.

— W Anglji zamierzają puścić w obieg, zamiast bronzowéj, monetę z niklu. Podobna zdawkowa moneta wprowadzona już w Szwajcarji, w Stanach Zjednoczonych i wkrótce ma być przyjętą w Belgji. Nikiel daleko jest lżejszy i twardszy od bronzu.

— W New-Castle czynione było doświadczenie nowowynalezionego przez p. Villeroi podwodnego statku. Rezultat wypadł bardzo pomyślny; statek przebył pod wodą 1¾ godziny i rzecz godna uwagi, że między nim i zewnętrznem powietrzem, przez cały ten czas, żadnéj kommunikacji niebyło. Zachowanie świeżego powietrza przez czas tak długi zostaje tajemnicą wynalazcy. Statek ma długości 5 sążni a szerokości 3 stopy. Na podobieństwo ryby, urządzone w nim na przodzie dwoje oczu—okna, a z boków żelazne pióra pływające, służące razem zamiast rudla i wioseł.

КАЗЕННЫЯ ОБЪЯВЛЕНІЯ.

1. Отъ Виленскаго губернскаго правленія объявляется, что въ слѣдствіе постановленія его 3 м. декабря состоявшагося, на удовлетвореніе безспорной претензіи дворянина Ксаверія Буткевича къ Игнатію Заблоцкому въ 150 р. съ процентами и имѣемаго въ виду правленія долга коллежскому секретарю Николаю Абрамовскому въ 200 руб. по купчей крѣпости къ обоимъ братьямъ Игнатію и Адольфу Заблоцкимъ простираемаго, подвержена въ публичную продажу половина фольварка Авсюки въ Дисненскомъ уѣздѣ въ 3 станѣ состоящаго, принадлежащая Игнатію Заблоцкому, оцѣненная по десяти-лѣтней сложности средняго чистаго годоваго дохода въ 250 руб., и для произведенія таковой продажи назначенъ въ присутствіи Дисненскаго уѣзднаго суда срокъ торгу 22 февраля 1860 года, съ узаконенною послѣ онаго чрезъ три дни переторжкою. Желающіе разсматривать бумаги относящіяся къ таковой продажѣ, могутъ найти оныя въ уѣздномъ судѣ. Декабря 31 дня 1859 г.

Совѣтникъ *Гецолдъ.*
Ис. д. Секретаря *Комаръ.*
За Столоначальника *Станкевичъ.* (25)

1. Виленская гражданская палата, на основаніи 330 ст. II ч. XI Т. Уст. Кредит., объявляетъ объ утратѣ залоговаго свидѣтельства сей палаты отъ 2 января 1839 г. за N. 25 выданное Виленскому обывателю Беркѣ Сегалю на свободную стойность дома его въ г. Вильнѣ подъ N. 1318 состоящаго, въ суммѣ 20,000 рублей ассигнаціями.

Засѣдатель *Ходолей.*
Секретарь *Французовичъ.* (32)

OGŁOSZENIA SKARBOWE.

1. Wileński rząd gubernialny ogłasza, iż w skutek nastałego w nim postanowienia 3 z. grudnia, dla zaspokojenia bezspornéj pretensji szlachcica Ksawerego Butkiewicza do Ignacego Zabłockiego na 150 r. z procentami, oraz wiadomego rządowi długu sekretarzowi kollegialnemu Mikołajowi Abramowskiemu w ilości 200 rub. za aktem przedażnym od obu braci Ignacego i Adolfa Zabłockich należnego, wystawiona zostaje na publiczną przedaż połowa folwarku Awsiuki w Dziśnieńskim powiecie w 3 stanie położonego, do Ignacego Zabłockiego należąca, w stosunku średniéj ilosci czystego dochodu oceniona 250 rub.; dla uskutecznienia téj przedaży, w Dziśnieńskim sądzie powiatowym będzie się odbywał targ d. 22 lutego 1860 roku, ze zwykłym we trzy dni przetargiem; życzący rozpatrywać papiery téj przedaży tyczące się, mogą je rozpatrywać w sądzie powiatowym. Dnia 31 grudnia 1859 roku.

Radzca *Giecołd.*
Spr. ob. Sekretarza *Komar.*
Za Nacz. Stołu *Stankiewicz.* (25)

1. Wileńska izba cywilna, na mocy 330 art. II Cz. XI T. Ust. Kredyt., niniejszém ogłasza, iż przypadkowie zostało stracone ewikcjodawcze poswiadczenie téj izby dnia 2 stycznia 1839 roku za N. 25 Wileńskiemu obywatelowi Berce Segalowi, wydane na nieobciążoną długami summę szacunkową jego domu, w m. Wilnie pod N. 1318 położonego, wynoszącą 20,000 rubli assygnacyjnych.

Assesor *Chodoléj.*
Sekretarz *Francuzowicz.* (32)

ОБЪЯВЛЕНІЕ

Отъ Виленской телеграфной станціи.

1. Одинъ изъ сторожей Виленской телеграфной станціи, относя депешу по адресу, требовалъ за это вознагражденіе, 62 копѣйки серебромъ, говоря, что это совершенно согласно съ правилами. Узнавъ объ этомъ стороною, я навелъ немедленно справки, и убѣдившись въ дѣйствительности этого случая, имѣю честь довести до свѣдѣнія публики слѣдующее:

1) Сторожа, разносящіе депеши получаютъ содержаніе, которое вознаграждаетъ ихъ труды, а потому каждое требованіе съ ихъ стороны,—есть вопіющее злоупотребленіе.

2) Каждый получающій депешу долженъ только росписаться въ разсыльной книгѣ въ полученіи ея; за тѣмъ никакое вознагражденіе отнюдь для него не обязательно.

Хотя подобный случай, какъ нужно ожидать, повториться не можетъ, тѣмъ не менѣе, нижеподписавшійся проситъ всѣхъ кто встрѣтитъ какое-либо недоразумѣніе, обращаться въ контору станціи непосредственно. Только строгое и даже педантическое исполненіе всѣхъ правилъ, можетъ ручаться, что лица заинтересованныя въ телеграфномъ сообщеніи, извлекутъ изъ него всю желаемую пользу.

Начальникъ Виленской телеграфной станціи штабсъ-капитанъ *Шрейеръ.* (28)

OGŁOSZENIE

Wileńskiéj stacji telegraficznéj.

1. Jeden ze stróżów Wileńskiéj stacji telegraficznéj, zaniosłszy depeszę według adressu, żądał wynagrodzenia za to w ilości 62 kop., dowodząc że się to czyni na mocy istniejących prawideł. Dowiedziawszy się o tém ubocznie i przekonawszy się o rzeczywistości tego faktu, czuję się w obowiązku uwiadomić łaskawą publiczność, że:

1) Stróże roznoszący depesze, pobierają płacę dostatecznie ich wynagradzającą, przeto każde wymaganie z ich strony jakiegoś datku, jest krzyczącém nadużyciem.

2) Każdy otrzymujący depeszę winien tylko rozpisać się w książeczce osobnéj z jéj otrzymania; poczém do żadnego wynagrodzenia wcale nie jest obowiązanym.

Chociaż podobne zdarzenie, jak się należy spodziewać, nie może się powtórzyć, wszelako niżéj podpisany uprasza, iżby każdy w razie jakiegokolwiekbądź nieporozumienia lub wątpliwości, raczył bezpośrednio udawać się wprost do bióra stacji. Jedynie ścisłe chociażby do pedanterji nawet posunięte trzymanie się wszystkich przepisów, może być rękojmią owych korzyści, jakie korrespondencje za pomocą telegrafów elektrycznych każdemu zapewnić mogą.

Naczelnik Wileńskiéj stacji elektrycznéj sztabs-kapitan *Schreier.* (28)

ЧАСТНЫЯ ОБЪЯВЛЕНІЯ.

ГЛАВНАЯ КОНТОРА

Московскихъ чайныхъ магазиновъ купца Михайла Гаврилова КЛИМУШИНА

имѣетъ честь довести до всеобщаго свѣдѣнія, что съ перваго января 1860 года начнутся *ежемѣсячныя* полученія чаевъ изъ *Кяхты*, которыя будутъ отсылаться *ежедневно* чрезъ почту во всѣ города *Россіи*, *Польши*, *Финляндіи* и *Кавказа* по слѣдующимъ цѣнамъ:

Байховые черные (*) 1 р. 60 к., 1 р. 80 к. и 2 р. за фунтъ.— *Букетный* 2 р. 20 к.— *Цвѣточные* 2 р. 30 к., 2 р. 50 к., 3 р. и 3 р. 50 к.— *Лянсины* 4 р., 5 р,, 6 р. и 7 р.— *Желтые* 4 р., 6 р. и 8 р.

Условія выписки:

1) Пересылка *на счетъ конторы* всегда *съ первой почтою и подъ личнымъ наблюденіемъ г. Климушина.*

2) Выписывающіе *на 25 р. получатъ уступки 5%*, а выписывающіе на *100 р. получатъ уступки 10% съ р.*

3) Но требованія недолжны быть менѣе 15 руб. и адресъ долженъ быть четко написанъ.

Особы желающіе выписывать чай благоволятъ адресоваться такъ: *Въ Главную Контору Московскихъ чайныхъ магазиновъ, купцу Михайлу Гаврилову Климушину* въ Москвѣ, на Солянкѣ. (26)

*) Байховые черные чаи пересылаются, но уступки съ назначенной цѣны недѣлается.

OGŁOSZENIA PRYWATNE.

GŁÓWNE BIÓRO

Moskiewskich magazynów herbaty kupca Michała syna Gabryela KLIMUSZYNA

ma honor zawiadomić, iż od piérwszego stycznia 1860 r. rozpocznie się *miesięczne* otrzymywanie transportów herbaty z Kiachty, które będą odsyłane *codzien* przez pocztę do wszystkich miast *Rossji, Polski, Finlandji* i *Kaukazu* po cenach:

Bajchowa czarna (*) 1 r. 60 k., 1 r. 80 k. i 2 r. za funt, *Bukietowa* 2 r. 20 k., *Kwiecista* 2 r. 30 k., 2 r. 50 k., 3 r. i 3 r. 50 k., *Lansin* 4 r., 5 r., 6 r. i 7 r., *Żółta* 4 r., 6 r. i 8 r.

Warunki sprowadzenia:

1) Przesyłka *kosztem Bióra* zawsze *przez najpierwszą pocztę i pod osobistym dozorem P. Klimuszyna.*

2) Wypisujący *na 25 r. otrzymują ustępstwa 5%*, wypisujący zaś na *100 rub. otrzymają ustępstwa 10% na rub.*

3) Ale potrzebowanie powinno być nie mniéj jak na 15 r. i adres ma być wyraźnie wymieniony.

Życzący wypisywać herbatę raczą adresować tak: *въ Главную Контору Московскихъ чайныхъ магазиновъ, купцу Михайлу Гаврилову Климушину* въ Москвѣ на Солянкѣ. (26)

*) Bajchowa herbata czarna przesyła się, ale bez ustępstwa z ceny naznaczonéj.

2. Na dochód Instytutu Dobroczynności pod opieką Pani Dąbrowskiéj zostającego, wyszła książka pod tytułem:

POKĄTNA ŁZA, PRZEZ H....

Cena 50 k. Sprzedaje się w księgarniach: ORGELBRANDA i ZAWADZKIEGO. (29)

2. Желающій взять въ арендное содержаніе съ 11 будущаго апрѣля имѣніе состоящее Виленской губерніи въ Лидскомъ уѣздѣ, благоволитъ обратиться къ г. Ивану Рыхлѣвичу жительствующему Лидскаго уѣзда въ имѣніи Рудкевичахъ въ 3 верстахъ отъ мѣстечка Щучина, или къ ниже подписавшемуся въ г. Вильнѣ въ домѣ Чарновской возлѣ королевской мельницы.

Осипъ *Каменскій.* (24)

2. Życzący wziąć w dzierżawę z 11 przyszłego kwietnia folwark położony Wileńskiéj gubernii w Lidzkim powiecie, zechce się zgłosić do W. Jana Rychlewicza mieszkającego w Lidzkim powiecie w majątku Rudkiewiczach o 3 wiorsty od miasteczka Szczuczyna, lub do niżéj podpisanego w m. Wilnie w domie Czarnowskiéj na przeciw królewskiego młynu.

Józef *Kamieński.* (24)

1. Sprzedaje się majątek Zajki w pow. Lidzkim o milę od m. Lidy, włok ziemi 21, dusz męzkich 27, chat 8, las opałowy i budowlowy, siana wozów 300, połowę mrożnego, pastwiska na sztuk 60. Razem można kupić krów dojnych 30.—O warunkach sprzedaży dowiedzieć się można na miejscu, u W. rotmistrza Moraczewskiego, a w Wilnie u W. Sipki w domu Jankowskiego, przy wielkiéj remizie. (37)

3. Wszelkich WYROBÓW SLOSARSKICH, a mianowicie: dostarczenia udoskonalonych *zamków* i *okucia* okien w nowych domach; wszelkich *reperacji* machin gospodarskich, jako to: *młócarni, żniwiarki,* i t. p.; oraz *urządzenia dzwonków* w apartamentach i hotelach, za cenę umiarkowaną, — podejmuje się

JÓZEF SLIWIŃSKI
Slosarz.

Ul. *Trocka*, dom hr. Jana Tyszkiewicza, (*narożny*). W dziedzińcu, na dole. (7)

ВЪ КОНТОРѢ

Московскихъ чайныхъ магазиновъ купца Михайла Гаврилова КЛИМУШИНА въ Москвѣ.

Съ 15 ч. декабря поступила *новая партія чаевъ* изъ *Кяхты*, *цѣлыми цыбиками* въ коихъ вѣсу чистаго чая 10 фунтовъ и въ каждомъ *лянсинные верхи.*

Чай въ этихъ цыбикахъ отличается отъ развѣшеннаго въ фунты *особенно высшею добротою: мягкаго и пріятнаго чайнаго вкуса и сильнаго ароматнаго запаха и колера.*

Пересылка назначена во всѣ города Россійской Имперіи, Царства Польскаго, Великаго Княжества Финляндскаго и Закавказскій край *всегда съ первою отходящею почтою.*

Цѣны цыбикамъ съ пересылкою:

1) Байховый черный изъ лучшихъ китайскихъ ѳузъ за цыбикъ . . . . 20 р.
2) Ѳучанскій (Букетный) . . . . . 22 „
3) Ѳучанскій (Букетный) съ цвѣтомъ . . 23 „
4) Ѳучанскій цвѣточный (т. б. колоритный) 25 „
5) Ѳучанскій бѣлый (м. т. букетный 1 с.) 30 „
6) Ѳучанскій бѣлый (м. т. б. розанистый 1 с.) 35 „
7) Лянсинъ бѣлый (остро-бук.-розаннстый) 40 „
8) Лянсинъ ароматный . . . . . . 50 „
9) Лянсинъ сребровидный . . . . . 60 „
10) Высшій изъ всѣхъ сортовъ (медяный) 70 „

RS. Корреспонденція можетъ быть кромѣ русскаго и на всѣхъ иностранныхъ языкахъ.

Адрессъ: въ Контору Московскихъ чайныхъ магазиновъ купцу Михайлѣ Гаврилову Климушину, въ Москвѣ на Солянкѣ. (27)

W KANTORZE

Moskiewskich magazynów herbaty kupca Michała KLIMUSZYNA w Moskwie.

Grudnia 15 otrzymano *nowy transport herbaty z Kiachty* w całych cybikach, w których herbaty czystéj jest 10 funtów i w każdym *wierzchy lansinowe.*

Herbata w tych cybikach odznacza się od rozważonéj na funty *szczególniejszą dobrocią: miękkiego i przyjemnego herbatniego smaku i mocy, zapachu aromatycznego i koloru.*

Przesyła się do wszystkich miast Cesarstwa Rossyjskiego, Królestwa Polskiego, Wielkiego Księstwa Finlandzkiego i kraju Zakaukazkiego *zawsze przez najpierwszą pocztę odchodzącą.*

Ceny cybików z przesyłką:

1) Bajchowa czarna z najlepszych chińskich plantacji za pudełko (cybik) . . . . . . 20 r.
2) Fuczańska (bukietowa) . . . . . 22 „
3) Fuczańska (bukietowa) z kwiatem . 23 „
4) Fuczańska kwiecista (kolorowa) . . 25 „
5) Fuczańska biała (m. t. bukietowa 1 gat.) 30 „
6) Fuczańska biała (różowa 1 gat.) . . 35 „
7) Lansinowa biała (mocno-bukieto-różowa) 40 „
8) Lansinowa aromatyczna . . . . . 50 „
9) Lansinowa srebrzysta . . . . . 60 „
10) Najwyższy ze wszystkich gatunków (miodowy) . . . . 70 „

PS. Korrespondować można tak w Rossyjskim, jako i we wszelkim innym cudzoziemskim języku.

Adress: do Kantoru Moskiewskich magazynów herbaty kupca Michała syna Gabryela Klimuszyna w Moskwie na Solance. (27)

ВИЛЕНСКІЙ ДНЕВНИКЪ.

Въ дворянскомъ клубѣ: по пятницамъ—танцовальные вечера. По субботамъ—маскарадъ.

ТЕАТРАЛЬНЫЯ ПРЕДСТАВЛЕНІЯ.

Вторникъ—*Истинное благородство,* комедія въ 3 дѣйствіяхъ, на польскомъ языкѣ, И. Хенцинскаго; 2) Водевиль въ 1 дѣйствіи на русскомъ языкѣ *Друзья на чердакѣ.*— Среда—предпослѣдній разъ магическое представленіе М. С. Эпштейна. — Четвергъ—бенефисъ Э. Деринга, 1) *Толстякъ и Тощій,* шуточная сцена на русскомъ языкѣ; 2) *Мусулманинъ въ Литвѣ* ком. въ 2 дѣйствіяхъ на польскомъ языкѣ; 3) *Помолвка Актрисы* комед. въ 2 дѣйств., на поль. языкѣ, І. Корженіовскаго.

Пріѣхавшіе въ Вильно.

16 января, помощникъ директора Виленской астрономической обсерваторіи, Матвѣй Матвѣевичъ Гусевъ, возвратился въ Вильно, послѣ двухлѣтняго ученаго путешествія за границею.

Съ 14-го по 18-го января:

ГОСТИННИЦА НИШКОВСКІЙ.

Гродней. губер. пред. двор. колл. сов. камеръюнкеръ *Оржешко.* — Изъ Амстердама: купецъ *Мельманъ.*—Изъ Вилен. губ.: пом.: *Рутковскій. Дедерко. Русецкій.* г-жи: *Свѣжинская. Тызенгаузенъ.*—Изъ Ков. губ.: пом.: *Товгинъ. Рымкевичъ.*—Изъ Гродней. губ.: *Андржейковичъ. Имбра.*—Изъ Мин. губ.: гр. *О'Руркъ.*—Изъ Витеб. губ.: *Славинскій.*—Изъ Динаб.: ордин. *Натансонъ.* Чинов. при жел. дор.: *Фридманъ. Дома.* Саксон. купецъ *Кохъ.*

ГОСТИННИЦА ПОЗНАНСКІЙ.

Изъ Вилком.: *Добошинскій.*—Изъ Могилева: *Ярошевскій.*—Изъ Минска: гр. В. *Тышкевичъ.*—Изъ Поневѣжа: *Шостаковскій.*—Изъ С. Петербурга: *Вольбенъ.*— Изъ Новоалександровска: *Пуцята.*—Изъ Ковна: полк. *Жеребцовъ.*

—

Изъ Ковна: гр. *Волловичъ.*—Изъ С. Петербурга: тит. сов. *Михальскій.*— Изъ Гродна: *Козигроцкій.* Изъ Вил. губ.: *Моравскій.* колл. асс. Н. *Пашковскій. Вишневскій.* Л. *Корсакъ.* С. *Яновскій.* — Изъ Ков. губ.: *Павловскій.*

Выѣхали изъ Вильна.

Съ 14 по 18 января.

Гродней. граж. губер. дѣй. ст. сов. *Шпейеръ.*— Въ С. Петербургъ: Вил. губ. пред. двор. камергеръ А. Ѳ. *Домейко.* гр. Кон. *Тышкевичъ.* чинов. *Захъ.* пом.: *Домбровскій. Тышкевичъ. Каспржицкая. Ушаковъ. Смирновъ. Гажичъ. Быстрамъ.* гр. *Храповицкій.* А. *Вольскій.* В. *Зайковскій.* А. *Довнаровичъ. Французовичъ. Хорманскій. Роуба.* пол. *Бо.*

DZIENNIK WILEŃSKI.

W klubie—co piątek, wieczory z tańcami; co sobotę—maskarady.

TEATR:

Wtorek: 1) *Szlachectwo duszy,* komedja we 3-ch aktach, wierszem, w języku polskim J. Chęcińskiego. 2) Wodewil w 1-m akcie w języku rossyjskim *Przyjaciele na poddaszu.*—Środa, po raz przedostatni magiczne przedstawienie M. Z. Epsztejna. — Czwartek, benefis E. Derynga: 1) *Tłusty i chudy,* komiczna scena w języku rossyjskim. 2) *Muzułmanin na Litwie,* komedja we 2 aktach, w języku polskim. 3) *Zaręczyny aktorki,* komedja we 2-ch aktach J. Korzeniowskiego.

Przyjechali do Wilna.

16 stycznia, astronom wileński Mateusz Gusiew, po dwuletniéj naukowéj podróży za granicą, wrócił do Wilna.

od 14 do 18 stycznia.

HOTEL NISZKOWSKI.

Grodzień. gub. marsz., rad. kol. kamer-junkier *Orzeszko.*—Z Amsterdamu: kupiec *Melman.*—Z gub. Wileń.: ob.: *Rutkowski. Dederko. Rusiecki.* panie: *Świeżyńska. Tyzenhauzen.*—Z guber. Kowień.: ob.: *Towgin. Rymkiewicz.*—Z guber. Grodzień.: *Andrzejkowicz. Imbra.*—Z gub. Miń.: hr. *O'Rurk.*—Z gub. Witeb.: *Sławiński.*—Z Dynaburga: ordynator *Natanson.* urzęd. żel. kolei: *Frydman. Doma.* kupiec saski *Koch.*

HOTEL POZNAŃSKI.

Z pow. Wiłkom.: *Doboszyński.*—Z Mohylewa. *Jaroszewski.* Z Mińska: hr. W. *Tyszkiewicz.*—Z Poniewieża: *Szostakowski.*—Z Petersb.: *Wolben.*—Z Nowoalex.: *Puciata.*—Z Kowna: półk. *Żerebcow.*

—

Z Kowna: hr. *Wołłowicz.*—Z Petersb.: rad. hon. *Michalski.* — Z Grodna: *Kozigrodzki.*—Z gub. Wileń.: *Morawski.* ass. koll. *Paszkowski. Wiszniewski.* L. *Korsak.* S. *Janowski.*—Z gub. Kowień.: *Pawłowski.*

Wyjechali z Wilna.

od 14-go do 18-go stycznia.

Grodzieński cywil. guber. rzeczyw. radz. stanu *Szpejer.*—Do St. Petersb.: marsz. szlach. guber. Wileń. rzecz. rad. st. szambelan A. *Domejko.* hr. K. *Tyszkiewicz. Zach* ob. *Dombrowski. Tyszkiewicz. Kasprzycka. Uszakow. Smirnow. Gażycz. Bystram.* hr. A. *Chrapowicki.* A. *Wolski. Zajkowski. Downarowicz. Francuzowicz. Charmański. Rouba.* półk. *Bo.*

МЕТЕОРОЛОГИЧЕСКІЯ НАБЛЮДЕНІЯ НА ВИЛЕНСКОЙ ОБСЕРВАТОРІИ. — POSTRZEŻENIA METEOROLOGICZNE NA OBSERWATORYUM WILENSKIÉM.

Мѣсяцъ и число. / Miesiąc i dzień.	Баром. по разд. Англ. / Barometr podług podziału Ang.		Термометръ Реомюра. / Termometr Reaumura.	Направ. и сила вѣтра / Kierunek i siła wiatru.		Состояніе неба. / Stan nieba.
16 Января 6 ч. ут.	29	6,3	— 2°,0	Ю.	слаб.	пасм.
16 Stycz. 6 g. z r.				P.	słaby.	poch.
2 ч. п. п.	29	5,4	1,7	Ю.	слаб.	облач.
2 g. p. p.				P.	słaby.	poch.
10 ч. веч.	29	5,8	0,0	Ю.	слаб.	пасм.
10 g. wie.				P.	słaby	pochmur.
17 Января 6 ч. ут.	29	5,9	0°,0	Ю.	слаб.	пасм.
17 Stycz. 6 g. z r.				P.	słaby.	poch.
2 ч. по п.	29	6,0	0,8	Ю.	слаб.	пасм.
2 po poł.				P.	słaby.	poch.
10 ч. веч.	29	6,8	4,0	В.	слаб.	ясно.
10 g. wiec.				W.	słaby.	jasno.

ЦѢНЫ: въ Вильнѣ на базарахъ и рынкахъ.—CENY: w Wilnie, na targach i rynkach.

отъ 11 до 14 января. Ржи (привезено 600 четв.)—Żyta, (przywieziono 300 beczek) по 4 р. r. 25 к.
od 11 do 14 stycznia Пшеницы (прив. 142 четв.)—Pszenicy (przyw. 71 becz.) . . po 9 — 50 —
Ячменя (прив. 128 чет.)—Jęczmienia (przyw. 64 becz.). . . . » 4 — — —
Гречихи (прив. 150 четв.)—Gryki (przyw. 75 becz.) . . . « 3 — — —
Овса (прив. 360 четв:)—Owsa (przyw. 180 becz.) . . . . » 2 — 50 —
Сѣна пудъ (1000).—Siana pud (1000). . . . . » » — 27 ½
Гороху (прив. 70 четв.)—Grochu (przyw. 35 beczek) . . . » 4 — — —
Соломы (прив. 100 пудъ.)—Słomy (przyw. 100 pudów). . . . » » — 14 —
Льна пудъ.—Lnu pud. . . . . » 3 — 50 —
Картофеля.—Kartofli . . . . » 2 — 50 —
Масла пудъ.—Masła pud . . . . » 8 — 50 —

Печатать позволяется. ВИЛЬНО.—19 января 1860 г. Ценсоръ, дѣйствительный статскій совѣтникъ и кавалеръ П. Кукольникъ.

W Drukarni A. H. Kirkora i sp.